REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 10)

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 52.—Anul LXIII. Brașov, Dumineca 5 (18) Martie. 1900.

Fățărnicia și rea voință.

Trăim în timpurĭ cu totul estraordinare, timpurĭ, carĭ nu-șĭ au părechiă în istoria nóstră plină de cele mai triste esperiențe.

Nicĭ în vremile de mai înainte Românul din aceste țĕrĭ nu s'a bucurat de-o viață liniștită, ci a fost mereu într'un chip séu altul asuprit și prigonit. Dér atuncĭ cel puțin sciea, că avea de-a face cu forța brutală a privilegiaților și că poporul era nu numai eschis dela tóte drepturile, dér era legat și ferecat în lanțurile iobăgiei.

Astăḑĭ însĕ se ḑice, că suntem liberĭ, că ne putem împărtăși de aceleașĭ drepturĭ ca orĭ-care cetățén, că suntem cu toțiĭ egalĭ îna intea legei. Ba ni se mai spune, că pentru noi Românii și celelalte popóre nemaghiare s'a adus anume o lege, care sĕ ne scutéscă limba și cultură, adecă faimósa lege de naționalitate dela 1868, că legea de scóle ne lasă sĕ avem și scólele nóstre confesionale, și că prin lege s'a garantat și autonomia bisericei nóstre, care e chiămată a-le scuti.

Tóte acestea se aduc înainte din partea maghiară orĭ de câte-orĭ se vĕd constrînșĭ de a rĕspunde la plângerile nóstre, că ni-se calcă în piciόre drept și libertate. Nicăirĭ în lume, ne ḑic adversarii noștri, n'ațĭ puté-o avé mai bine în împrejurările date. De ce vĕ tânguițĭ dér? De ce atâta nemulțumire și amărăciune pe voi, când vĕ putețĭ bucura de aceeașĭ libertate, ca noi?

Adecă, care și cum ar fi acéstă libertate? Sĕ ne uităm împrejur. Nicĭ funcționarĭ de stat, nicĭ diregĕtorĭ la administrațiă nu mai avem nicăirĭ. Câțĭ îi mai avem icĭ-colo, rĕmașĭ mai ales din periodul de mai înainte, nicĭ de prăsilă nu ar fi destui. Dér nicĭ cu funcționarii streinĭ, ce-i avem, nu ne putem înțelege. Nu ne cunosc limba, nu nĕcazurile și trebuințele nóstre și vai de judecățile și hotărîrile, ce le aduc în cea mai mare parte față cu noi. Când e vorba sĕ ne folosim și noi de dreptul de care se bucură Maghiarii, de-a ne aduna și a căuta mijlóce de apĕrare contra rĕului, ce-l suferim, cei ce ne împiedecă mai întâiu sunt cei pușĭ anume sĕ păzéscă dreptul și libertatea cetățenilor. De ne întrunim ca alegĕtorĭ suntem asemenea oprițĭ pe cuvênt, că nu ne putem manifesta ca naționalitate română.

Atuncĭ de ce folos ne mai sunt scólele, de ce folos ne mai este autonomia bisericéscă, décă nu ne putem aduna pentru a le apĕra pe terenul legal, pe care trebue sĕ ne mișcăm ca pacinicĭ cetățenĭ? Și ce libertate avem noi în învĕțămêntul nostru românesc, când statul nu face nimic pentru întărirea, desvoltarea și scutul lui, dér tóte le întreprinde pentru a'l slăbi și a nimici; când nu ne dă nicĭ un ban pentru scólele nóstre, și décă contribue ceva pentru ele, o face numai sub condiția, ca sĕ-șĭ pérdă libertatea și sĕ devină unelte în mâna regimului maghiarisator? Și cum ne putem noi bucura de autonomiă în viéța bisericéscă, când tóte se pun în lucrare și se înființéză un aparat grόznic polițienesc, sub scutul guvernului și al legislațiunei, numai și numai pentru a-o submina și zădărnici.

Ce libertate este asta, când aprópe nimic nu putem întreprinde, ce este spre binele și folosul nostru, fără ca sĕ fim împiedecațĭ, orĭ grav suspiționațĭ?

Nicĭ chiar pe terenul economic n'am putut rĕsufla liber. Și pe acesta am fost și suntem persecutațĭ. Legile economice, câte s'au adus până acum, n'au favorisat de loc interesele poporațiunei nóstre și ceea-ce am putut face pe acest teren cu marĭ încordărĭ, alăturĭ cu conlocuitorii noștri, este un resultat, nu al bunăvoinței stăpânirei, ci al muncei și stăruințelor nóstre.

Cea mai viuă dovadă este faptul, că, pe când guvernul se pregătesce a lua nouĕ mĕsurĭ economice și sociale în contra desvoltărei poporului nostru, representanții așa ḑisei opiniunĭ publice maghiare declară rĕsboiu institutelor nóstre de banĭ pe nisce motive din cele mai mincinóse și perverse, susținând, că aceste institute ar urmări scopurĭ politice și ar tinde a despoia pe Maghiarĭ de proprietățile lor; nisce calumnii, contra cărora s'a vĕḑut constrîns a-șĭ ridica glasul și consiliul de administrațiă al celui mai vechiu institut de banĭ al nostru, care — cum vom vedé mai la vale — se declară gata a dovedi, negru pe alb, multe casurĭ, în carĭ, tocmai din contră, familii maghiare au fost scăpate prin ajutorul acestui institut român din ghiarele miseriei.

Nu este dér, decât nesinceritatea și fățărnicia ajunsă la culme, care mână în mână cu rĕutatea și nerușinarea, stăpânesce timpul de față, mai trist, decât tóte câte le-am trăit împreună cu adversarii noștri.

Revista politică.

Furtuna, ce se deslănțuise la sfîrșitul sĕptĕmânei trecute în dietă din causa afacerii Banffy, s'a liniștit. Cu tóte acestea se simte încă o mare rĕcélă în urma ei. Ómenii lui Banffy țin cu orĭ-ce preț sĕ facă greutățĭ guvernului Szell și pe cât se póte sĕ lungéscă **desbaterile în dietă** cu vorbirĭ lungĭ și numĕróse, ca astfel sĕ amâne pe cât se póte votarea budgetului pe 1900. Banffyștilor le vin în ajutor și kossuthiștii din stânga estremă. Numai desbaterea budgetului ministeriului de comerciu s'a trăgănat mai bine de o sĕptĕmână, ér acum de cincĭ ḑile se desbate budgetul ministeriului de agricultură. Cu prilegiul acesta au vorbit un mare numĕr de deputațĭ guvernamentalĭ și opoziționalĭ, arătând stările triste și înapoiate din Ungaria pe terenul agriculturei etc. Câțĭ-va din aceștia, mai ales faimosul Bela Komjathy, a atras atențiunea guvernului asupra stării decădute a proprietarilor maghiarĭ de pământ din Ardeal, a spus cu vêlvă mare cum Ungurii ardelenĭ sĕrăcesc pe ḑi ce merge și cum pămêntul lor trece în mânĭ strĕine. Primejdia o vede Komjathy tot în bieții Românĭ, carĭ, după el, s'ar îmbogăți în paguba Maghiarilor.

Multe și marĭ învinuirĭ 'i s'au adus, firesce, cu prilegiul acesta ministrului unguresc de agricultură Daranyi de către adversarii guvernului. In primul loc i s'a făcut imputarea, că n'are o politică conscientă națională maghiară, că nu se îngrijesce de întărirea nației maghiare și de mântuirea ei prin bunăstare materială. Dér las' că nicĭ Daranyi nu li-a rĕmas dator cu rĕspunsul.

Intr'un lung discurs ministrul și-a arătat tóte tainele politicei sale, a spus ce a făcut și ce are de gând sĕ mai facă pentru întărirea elementului unguresc — căcĭ miniștri maghiarĭ numai de ai lor pórtă grija, ceilalțĭ de alt neam pot sĕ se prăpădéscă, orĭ sĕ ia lumea 'n cap. Despre douĕ acțiunĭ de însemnătate mai mare a vorbit Daranyi. Prima este **acțiunea de colonisare**. Scim, că în favorul acestei acțiunĭ el a convocat o anchetă de ómenĭ specialiștĭ, care s'a ocupat cu cestiunea colonisărilor timp de vr'o ḑece ḑile în Budapesta. Ministrul a dat acum lămurirĭ în dietă, cum înțelege el sĕ se facă colonisările. Deja la început a declarat, că nu vrea numai o colonisare din punct de vedere economic. Raporturile din Ungaria sunt de așa fel, încât orĭ-ce acțiune s'ar întreprinde, ea trebue sĕ se facă *din punct de vedere al statului maghiar.* Drept completare unul dintre deputațĭ a strigat: și din punct de vedere *național maghiar*...

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Indurare.

(Urmare).

Cu inima sfâșiată de durere, vĕdêndu-se, că a stat la masa unui asupritor, eșì în ceardac sĕ se rĕcorescă puțin, sĕ aibă un moment de liniște. Se preumbla nervos prin ceardac vorbind și gesticulând singur. Făcea în mintea lui, o adevĕrată apĕrare a dreptății celor obijduițĭ; ér prin picăturile de lacrĕmĭ, ce-i umpleau ochii, satul în vale 'i se părea ca un cimitir uriaș. Din când în când se oprea la câte-o feréstră, își ținea respirarea, ca sĕ pótă asculta discuția sgomotósă din casă. Pumnii și fălcile 'i se încleștau, auḑênd strigătele amenințătóre ale sub-prefectului:

— He! domnilor, țĕranii ăștia nu mai sunt ómenĭ; sunt fiare sĕlbatice; trebue sĕ-i iai cu biciu, ca sĕ poțĭ face ceva cu ei!

Elevul se depărtă încetișor dela feréstră și se aședă, copleșit de durere, pe scara din capĕtul ceardacului. Plângea ca un copil.

În amenințările sub-prefectului, simțea umilirea nĕmului lui întreg.

Sgomotul discuției din casă îl înfiora din ce în ce mai tare. Rĕmase împetrit pe scară.

Din întunerecul despre pórtă se desfăcea din ce în ce o formă de om, apropiindu-se de casă. Era primarul satului. In dreptul elevului, își scóse căciula și trecù repede spre bucătăriă; ḑise câteva vorbe încet unui servitor și așteptă în fața ceardacului.

Sub-prefectul eșì în ceardac șovăind și trântind ușa sgomotos în urma lui.

— Ce e, mĕ primar?

— Sărut mâna, domnule sub-prefect! am venit sĕ vĕ spun ceva.

— Ei, ce e? Vino încoa!

Primarul, cu căciula în mână, ridica scările, trecênd pe lângă elev; se apropià de sub-prefect și ii șoptì:

— Locuitorii încep sĕ facă gură, domnule sub-prefect. Crâșma e plină de ómenĭ. S'au sfătuit sĕ se împotrivéscă la mĕsurătórea de mâne. Tot satul o sĕ fie la fața locului. O sĕ se împotrivéscă la mutarea hotarului. Am venit sĕ vĕ spun, ca sĕ nu se întêmple ceva. Șerban o dat vorbă în tot satul, sĕ nu se lase nicĭ morțĭ.

— Așa!.... rĕspunse sub-prefectul. Așteptă aci! Sub-prefectul întrà repede în casă și după câte-va minute eșì din nou.

— Uite, mĕ primar; sĕ dai scrisórea asta călărașului, care a venit cu mine, sĕ o ducă la sub-prefectură. Sĕ plece numai decât.... sĕ o dea în mâna domnului căpitan. Haide... plécă repede.... Ai înțeles?

— Am înțeles, sărut mâna domnule sub-prefect! Primarul plécă spre capĕtul ceardacului.

— He! mĕ primar, ia vino încoa sĕ-țĭ mai spun ceva!

La doi pașĭ de elev, sub-prefectul șoptesce primarului:

— Ia vedĭ de Marița ceea... scii!

— Am înțeles, domnule sub-prefect!

Primarul dispărù ca o nălucă pe pórtă, ér sub-prefectul întrà vesel și sgomotos în casă. Nu spuse nicĭ o vorbă de cele ce aflase dela primar, ca sĕ nu strice cheful petrecerei.

Elevul auḑênd tóte acestea, credea că viseză un vis urît. Îi venea sĕ cadă de amețélă. Se scoborî repede de pe scara ceardacului șio pornì prin ogradă, fără sĕ scie ce face, unde se duce....

Era târḑiu de tot. În vale satul zăcea ca un om îngropat de viu. Cuconu Ieni cu fruntea încrețită de grije se gătea de culcare. Inginerul, cădut pe canapeaua din salon, se lăsa molatec pe brațele jupânesei Linei, care se chinuia sĕ-l desbrace; ér subprefectul, deschiḑênd ușa odăii lui de culcare, esclama vesel: Ah!! așteptĭ de mult, fă Marițo?... Va sĕ ḑică tot nu te-ai măritat?...

— Da ajutorul meu unde-i, întreba inginerul, mângăind brațele jupânesei Linei.

— Ce fel de copil, ḑicea jupâneasa; închipuеștețĭ domnule inginer, că n'a voit sĕ vie sĕ se culce în casă. L'am chiămat de vre-o trei-orĭ și mĭ-a spus, că vrea sĕ se culce în fênul din podul grajdului.

— Ei, tréba lui!

* * *

A doua ḑi de cu nópte, tot satul era în picióre. Lumea se strînsese în fața casei lui moș Șerban, ca la primăriă. Sórele începea sĕ se ivéscă de după deal, când Alexă și Gherghina din satul vecin întrau repede pe pórta satului. Se opriră la moș Ștefan acasă, și de acolo plecară cu toții la moș Șerban. Ei venise înadins, ca sĕ dea de veste, că adĭ o sĕ vie aicĭ soldațĭ dela subprefectură.

Pe fețele tuturora vedeai o neliniște și o hotărîre îngrijitóre. In mijlocul acelei neliniștĭ, vedeai la fie-care moment isbucnind câte-un nou vorbăreț — și din cei mai voinicĭ, — îndemnând lumea sĕ-șĭ apere dreptul ei. Până și moș Ștefan, om blăjin, începù sĕ se întărîte.

ghiar! Ministrul e de părere, că în orĭ-ce colonia trebue sĕ fiă un *eliment inteligent conducĕtor*, firesce şi acesta maghiar, care sĕ sprijinéscă cu sfatul pe cei fără carte. Adecă printre coloniştii ungurĭ proştĭ sĕ fiă puşĭ şi de cei cu carte, căcĭ altfel cei proştĭ uşor pot sĕ fiă seduşĭ, şi în loc de a maghiarisa, se va trezi mâne poimâne statul, că se contopesc naţionalicesce în alte popóre.

*

A mai vorbit d-l Daranyi şi despre o cestiune mult mai delicată, despre **cestiunea fideicomisurilor** Se pare, că Daranyi încă e de părerea, că proprietatea cuiva nu este numai a lui, ci şi a ţĕrii, a statului, de care omul privat, proprietarul, nu póte dispune absolut liber. *Fideicomisul* l'am puté defini mai la înţeles aşa, că legea opresce, de pildă, unui părinte, ca proprietatea lui mare de pămênt sĕ o împartă egal între fiiĭ sĕi; o lasă ca moştenire familiară numai unuia dintre fii, acesta din venitul moşiei imparte şi celorlalţĭ, el n'are însĕ drept sĕ înstrĕineze moşia, nicĭ nu póte contrage datorii asupră-i. — Acest sistem dise ministrul Daranyi că vrea sĕ-l întroducă şi în Ungaria, scopul fiind, ca moşiile marĭ nemeşescĭ şi grofescĭ sĕ nu se impartă, ci sĕ rĕmână întregĭ şi neatacate. Ĕtă însĕ, ce a dis ministrul: Spune, că până acum guvernul n'a propus Majestăţii Sale înfiinţarea de *fideicomisurĭ* nouĕ, dér, ca esceptiune, va face o astfel de propunere, eventual va înainta un proiect de lege *pentru Ardeal* şi pentru ţinuturile espuse, *în interesul întăririi ideii de stat maghiar*, căcĭ, dise, e un interes de stat şi naţional, ca în astfel de puncte espuse ideia de stat maghiar sĕ se întărésca şi în astfel de puncte sĕ fiă familii, a căror fidelitate cătră *ideia de stat maghiar* nu póte fi trasă la îndoélă.

Pe calea acésta crede guvernul sĕ mântuéscă de peire clasa marilor proprietarĭ maghiarĭ din Ardeal, ér pămêntul sĕ nu trécă în mânĭ strĕine Ce vor dice însĕ la acésta Jidanii, carĭ nu se mai mulţumesc cu tot felul de gheşefturĭ, ci vor sĕ fiă şi moşierĭ marĭ, cum în parte au şi ajuns sĕ fiă?

*

Dincolo în **Austria** lucrurile par a-şĭ fi luat un curs mai liniştit. Obstrucţiunea Cehilor a început sĕ se mai domoléscă; ei n'au împiedecat anume votarea legii pentru recruţĭ, ci s'au mărginit simplu a declara, că nu o primesc, deóre-ce nu au încredere în guvernul de faţă. — In *camera deputaţilor* a fost sĕptĕmâna acésta o şedinţă fórte sgomotósă la desbaterea raportului comisiunei însărcinate cu studiarea causelor grevei dela minele de cărbunĭ. Deputaţii socialiştĭ s'au certat rĕu cu liberalii. — Erĭ era sĕ se facă alegerea membrilor *delegaţiunei austriace*. La început se părea, că nu se vor ridica greutăţĭ guvernului la alegerea delegaţiunei, în ajun însĕ o conferenţă a cluburilor din stânga s'a declarat contra alegerei. Când scriem aceste rêndurĭ, n'avem nicĭ o scire, décă şi cum s'a făcut alegerea.

*

In strĕinătate face pentru acum mare sgomot scirea, că **Rusia** a dat ordin de *mobilisare a armatei*. Mobilisarea acésta se dice, că s'ar face contra Turciei, ba se susţine chiar, că Rusia a trimis o parte din trupele sale în Trapezunt. Gazetei germane „Kölnische Zeitung" i-se vestesce din Constantinopol, că Turcia e fórte îngrijată din causa agitaţiunei, ce o face Rusia printre Bulgarĭ în contra Pórtei otomane. Despre mobilisarea armatei rusescĭ i-se anunţă fóiei „Slovo Polski" din Lemberg, că în Varşovia a sosit din Petersburg un ordin secret, prin care se dispune, ca la staţiunea Pruskov sĕ stea în tot momentul gata 300 de vagóne pentru transportarea de trupe.

Românii şi Rutenii în Bucovina.

La 3 Martie st. n. a. c. când s'a discutat în camera deputaţilor din Viena programa ministeriului Koerber, s'a ridicat şi Nicolaj de Wasilko, poreclit Coco, şi a vorbit „ca Rutean şi Bucovinean" câte verdĭ şi uscate, dovedind ura sa în contra partidului naţional român şi a Românilor în genere. Acest renegat Coco a învinuit între altele pe Românĭ, că ar fi nelealĭ în politica lor şi a susţinut cu mare neruşinare, că Bucovina ar fi ţéră slavă.

Indată s'au ridicat doi deputaţĭ românĭ bucovinenĭ br. *Hormuzachi* şi d-l de *Lupul*, mareşalul ţĕrii, şi au nimicit acusaţiunile şi afirmările mincinóse ale lui Coco. Ĕtă cum a respins deputatul *Iancu Lupul* afirmările procatorului Rutenilor bucovinenĭ:

E tot-déuna un fórte dureros spectacol, care cred, că se caracterisézá de sine şi nu are lipsă a fi stigmatisat mai de aprópe, când copiiĭ uneia şi aceleaşĭ ţĕrĭ năvălesc unul asupra altuia, apriudênd făclia vrajbei reciproce. Acésta face asupra mea impresia, ca şi când în o familiă copiiĭ înduşmăniţĭ între olaltă sar în contra propriei lor mame, şi negând comuna lor obârşiă, pĕcătuesc în contra celei mai fundamentale legĭ a firei. (Dep. Wassilko: Românii sunt mama nóstră maşteră!)

A cădut în acest moment observarea, că Românii ar fi mama maşteră. Nu Românii sunt maica, ţéra e maica, care imparte fiă-cărui darurile ei, şi era un timp, în care naţiunile Bucovinei — pe care sub împrejurărĭ am puté-o numi o Austriă în miniatură — trăiau în deplină armoniă între olaltă. Atuncĭ toţĭ locuitorii acelui petec de pămênt erau înainte de tóte Bucovinenĭ fidelĭ brazdei, ce i-a născut. Adĭ vedem cu regret, că şi în Bucovina, ca în multe alte ţĕrĭ, esemplul rĕu strică moravurile bune. Adĭ vedem şi acea pacĭnică ţerişóră prefăcută în arenă de rĕsboiŭ.

A decide asupra caracterului ţĕrii, e chemarea istoriei, şi rĕmâne fapt incontestabil recunoscut de istoriă, fapt pe care nicĭ cea mai îndrăsnéţă afirmare nu-l va puté altera, că Bucovina a format o parte a principatului Moldovei de odinióră, că prin urmare *e o ţéră de caracter românesc.* (Wassilko: Nicĭ odată!) Nicĭ odată, nu se póte spune.

Incorporându-se Austriei la 1775, contractul a fost încheiat între guvernul turcesc, respective românesc, şi între Austria; între cel turcesc întru atâta, încât pămêntul Moldovei sta atuncĭ sub suveranitatea Turciei. In tóte aceste tractate se vorbesce totdéuna — precum se dicea pe atuncĭ — de-o *populaţiune moldovenéscă* şi nu de una ruteană, cu tóte că nu voiŭ sĕ neg, că şi pe atuncĭ vor fi esistat deja Rutenĭ în ţéră (Wasilko: Şi că principii moldovenescĭ s'au folosit de limba slavonă!)

Şi acésta e esact, că principii moldovenescĭ s'au folosit în parte şi de limba slavonă bisericéscă. Acésta îşĭ are causa în împrejurărĭ, carĭ a le discuta aicĭ ne-ar duce prea departe. In secolul al XVII s'a întrodus limba românéscă a poporului în mod oficial şi sus, drept dovadă a unei necesităţĭ imperative dictată de caracterul etnografic al ţĕrii. La încorporarea ei, Bucovina avea numai puţine şcolĭ mănăstireştĭ, însĕ în tóte se învĕţa în limba română, ba chiar şi în acele părţĭ ale ţĕrii, carĭ adĭ sunt rutene.

Trebue sĕ concedem, că după statistică, numĕrul Rutenilor adĭ e mai mare, decât cela al Românilor. Partea nordică a ţĕrii şi unele părţĭ ale ţĕrii de mijloc sunt locuite de Rutenĭ, partea sudică de Românĭ.

Cum s'au întîmplat tóte aceste, nu pot espune aicĭ în lung şi lat, însĕ fapt este, că din învecinata Galiţiă au emigrat fórte mulţĭ Rutenĭ. Pe de altă parte a fost decisivă póte şi împrejurarea, că Romanii ca un popor înzestrat c'un mare talent limbistic, deprind fórte iute limbĭ strĕine, uitând cu timpul, sub presiunea strĕină, limba lor maternă, precum se póte observa acésta atât de des în diua de adĭ.

Eu ţin ţéra de română, ţină-o alţii de ruténă, însĕ Austriacĭ bunĭ suntem cu toţii.

Revin acuma asupra altui fapt. S'a vorbit aicĭ de majoritatea şi minoritatea camerei provinciale şi s'a pretins, că majoritatea s'ar fi desconsiderat întru atâta, încât chiar în comitetul ţĕrii, ca organ al camerei, membrii lui începênd dela mareşalul ţĕrii, aşa dér dela mine, s'au luat din minoritate.

Esact, d-lor, e numai aceea, că doĭ membrii ai comitetului aparţin partidului român, ér doi sunt recrutaţĭ din celelalte partide ale camerei. Eu sunt decretat mareşal al ţĕrii din graţia Majestăţii Sale şi acésta esclude orĭ-ce observare. Accentuez însĕ franc, că *eu sunt Român cu trup şi suflet şi Român voiŭ rĕmâné...*

Rĕsboiul dintre Burĭ şi Englesĭ.

Sĕptĕmâna acésta a fost de o epocală însĕmnătate pentru Anglia şi republicele bure din Africa de médă-di.

Lupta despre care se credea, că are sĕ fiă la *Bloemfontein*, capitala statului liber Oranje, nu s'a dat între cei doi inimicĭ. A urmat însĕ ceva mult mai trist pentru vrednicul popor al Burilor, anume întrarea lui *Roberts*, cu partea oştirilor englese conduse de el, în Bloemfontein, fără a li-se fi făcut vre-o împotrivire. Se vede, că Burii s'au socotit sĕ nu mai jertféscă ómenĭ aicĭ, şi de aceea au lăsat pe Englesĭ sĕ cucerésca şi oraşul acesta.

Câte-va dile înainte de întrarea Englesilor în Bloemfontein, *Krüger* şi *Steyn*, preşedinţii celor douĕ republice ale Burilor, au adresat guvernului engles din Londra o notă telegrafică, în care — după-ce arată, că rĕsboiul n'a fost întreprins de ei, decât ca o mĕsură de *apĕrare* pentru a scuti *neatérnarea* ameninţată a Rebublicelor, — declară, că sunt însufleţiţĭ de dorinţa de a restabili *pacea*; dér, décă Anglia are de gând *sĕ nimicéscă neatérnarea* Republicelor, *poporul bur e hotărît a purta lupta până la capĕt.*

— Sĕ vie! décă le dă mâna, striga el, învêrtind în aer un ţăpoiu. Nu ni-e frică! Noi suntem aicĭ în casa şi pe pămêntul nostru!

Sórele era la prândul cel mare, ér pe cósta dealului, inginerul, sub-prefectul, cu feţele buhabe de petrecerea de cu séră, mergeau încet înspre imaşul satului. Cuconul Ieni, mergea înaintea lor, sucindu-şĭ nervos barba şi mustăţile. Elevul, cu un ghiozdan cu hărtiă de desen la subţióră, păşea tăcut şi neliniştit în urma inginerului. In urma lor se ţineau doi călăraşĭ, primarul, vătăşeii comunei şi argaţii dela curte, aducênd un car cu ţăruşĭ.

Pe măsura, ce grupul acesta înainta, se vedeau despre sat ridicându-se grupurĭ, grupurĭ de ţĕranĭ, îndreptându-se şi ei înspre imaş. La capĕtul imaşului se întêlniră aprópe toţĭ. Câţĭ-va ţĕranĭ, rĕmăsese în urmă mai resleţĭ pe cósta dealului. Printre aceştia şi Irina mergea dela unul la altul neîndrăsnind sĕ se apropie. Moş Şerban, în fruntea ţĕranilor se apropie de inginer.

— Ĕcă, ómenĭ bunĭ, dicea inginerul, am venit sĕ fac mĕsurătórea imaşului. Cuconul Ieni, proprietarul moşiei, reclamă o parte din imaş ca ţinênd de trupul moşiei.

— Nu-i adevĕrat! domnule inginer, strigară mai multe vocĭ din mulţime.

— S'o vedea la judecată, dicea sub-prefectul.

— Am documente, cu carĭ voiŭ proba la judecată, continua cuconul Ieni.

— Apoi, cucóne! dicea moş Şerban, adresându-se proprietarului, nu-i pĕcat de Dumnedeu sĕ ne chinuescĭ atâta cu judecăţile! Ne-am judecat odată. Tribunalul ni-a dat dreptate. Şi acum ce mai umbli şi dumneata sĕ ne mai obijdueştĭ,... că suntem destul de nevoiaşĭ.... Sĕ-ţĭ fie milă şi de noi!

— De doi-spre-dece anĭ, de când am cumpĕrat moşia asta, v'am lăsat sĕ stăpâniţĭ imaşul, la care nu aveţĭ drept, fiind-că cuconu Radu m'a rugat. De-acum nu mai pot sĕ vĕ las; trebue sĕ-mĭ iau dreptul meu.

— Adecă cum? noi nu avem drept? Da nu l'am stăpânit noi de când lumea?

Ĕcă moş Trifu i-e martor, om de o sută de anĭ şi cu frica lui Dumnedeu. El spune, că pe vremea când era el copil, nu se pomenea alt stăpân pe imaş, decât satul. Ĕcă asculta-ti-l; sĕ vĕ spună el, domnule inginer.

Ţĕranii se dau în lăturĭ, făcênd loc lui moş Trifu, care păşea încet înspre inginer.

— Aşa e, măria vóstră, dicea moş Trifu cu glas tremurător şi stins. Din moşĭ strămoşĭ, noi am fost stăpânĭ pe imaş. Dumnedeu e martur!

Inginerul şi elevul rĕmaseră uimiţĭ, vĕdênd figura impunătóre a bĕtrânului. Li-se părea, că au în faţa lor un sfânt.

— Sĕ trăiţĭ măria vóstră, aşa e! mormăia într'una moş Trifu, făcêndu-şĭ cruce, Dumnedeu e martur!...

— Câţĭ anĭ ai, moşule, întrebă inginerul.

— Apoi deh! măria vóstră! oiŭ fi de vre-o sută de anĭ.

— Ce are a face asta, domnule inginer, dicea cuconul Ieni, eu am documente tot aşa de vechĭ, carĭ probéză contrariul.

— N'are de unde sĕ fie documente! Noi n'avem nicĭ o scire, dicea moş Şerban.

— Le veţĭ vedé la judecată, rĕspunse cuconul Ieni.

— Mĕ rog, pe mine tóte acestea nu mĕ privesc, dise inginerul. Eu sunt dator sĕ fac mĕsurătórea şi la judecată se va vedé cine are dreptate.

— Apoi, ce sĕ vĕ mai osteniţĭ de geaba domnule inginer, dicea Şerban. La mĕsurătórea de rêndul trecut s'a constatat, că tot imaşul e dedece fălcĭ şi jumĕtate. Tot aşa o sĕ găsiţĭ şi dumneavóstră.

— Apoi, eu vreau sĕ fac o mĕsurătóre conform planului, ce are cuconul Ieni. Nu o sĕ între tot imaşul. O sĕ vĕ mai rĕmână şi vouă o parte.

— Adică cum? sĕ ne schimbaţĭ hotarul imaşului?

— Apoi, aşa e! cum o eşi la mĕsurătóre.

— Asta nu sĕ póte, strigară mai mulţĭ sătenĭ.

— Da ce e pe voia vóstră! strigă rĕstit sub-prefectul. Autoritatea trebue sĕ-şĭ facă datoria ei.

— Nu-i drept! strigau mereu sătenii. Sub-prefectul dădu ordin celor doi călăraşĭ şi vătăşeilor ca sĕ ajute inginerului la mĕsurătóre.

Inginerul îşĭ aşédă nivelatorul spunênd elevului sĕ se ducă cu jalónele înaintea lui.

— Ce nedreptate! îşĭ dicea furios elevul. Déc'aşĭ fi puternic în momentul acesta, n'aşĭ lăsa pe nimenĭ sĕ se atingă de pămêntul bieţilor ómenĭ.

Plécă tăcut cu jalónele înspre partea în care îi arăta inginerul. Ţĕranii priveau înferbîntaţĭ de măniă pregătirile ce se făceau. Inginerul hotărî o liniă, dând ordin primarului şi vătăşelului sĕ înfigă ţăruşii.

— Nu se póte!, strigară ţĕranii, smucind ţăruşii din mânile primarului.

Guvernul engles a rĕspuns la nota acésta, și rĕspunsul sĕu e cât se póte de sumeț și neuman. In nota sa cetită și în camera lordilor englesĭ la 11 Martie n., ministru-președinte al Angliei *Salisbury* declară, că Anglia nu póte sĕ rĕspundă decât cu aceea, că *nu e de loc aplecată a lăsa nicĭ Transvaalului, nicĭ statului Oranje neatêrnarea.*

Anglia a hotărît așa-dér *mórtea politică și națională* a Burilor și tractéză cu ei ca cel mai nemilos tiran cuceritor.

Ce vor face Burii? Se vor supune ei orbesce poruncei tiranului, cum doresce Salisbury, orĭ se vor lupta mai departe până la ultimul om, cum dic președinții Krüger și Steyn, ca cel puțin sĕ móră cu gloriă și Europa sĕ privéscă cu brațele încrucișate, cum e dripit și pus sub călcâiul engles un neam de ómenĭ, carĭ vor sĕ trăéscă liberĭ, ér nu sclavĭ? Dela marile puterĭ europene Burii nu pot sĕ aștepte nimic, nu pentru-că dór nu s'ar fi adresat la ele, ca sĕ sară împreună și sĕ opréscă pe Anglia a-i nimici; ei s'au adresat, dér nicĭ un cuvênt de mângăere, orĭ de sprigin moral n'au primit până acum. Nicĭ Germania, nicĭ Rusia, nicĭ Francia nu vor sĕ se strice *acum* chiar cu Anglia, ba nicĭ Olanda, al cărei popor e rudit prin sânge cu Burii, nu îndrăsnesce a turbura planurile Angliei, și tinĕra regină olandesă a declarat, că numai décă tóte puterile se vor fi învoit în afacerea intervenirei pentru pace, va păși în favorul Burilor.

Dér Burii au fost în clar cu „neutralitatea" Europei deja dela începutul rĕsboiului. Ei sciau deja atuncĭ, că ajutor de nicăirĭ nu pot sĕ spereze și adĭ sunt și mai mult convinșĭ, că zadarnice le sunt tóte rugările și că sunt avisațĭ numai la propriul lor ajutor. După părăsirea capitalei statului Oranje, armata bură din acest stat s'a retras spre miédă nópte către frații sĕi din Transvaal și acum se vestesce din Pretoria, că Burii, în frunte cu guvernul lor, au luat hotărîrea sĕ lupte până la ultimul om.

Nu se scie, unde va fi marea luptă decisivă, dér o astfel de luptă va trebui sĕ se dea încă de aicĭ înainte, după-ce Anglia e decisă sĕ nu se astîmpere până nu va vedé fâlfâind stindardul ei pe zidurile Pretoriei. De fapt se vestesce, că bĕtrânul general bur *Joubert* a plecat grabnic din Natal la Pretoria și pe când de-o parte se sfătuesce cu Krüger și cu Steyn, că ce e de făcut, de altă parte organiséză o mare împotrivire în Transvaal. Din tóte părțile își adună trupe spre mântuirea patriei, căreia Englesii i-au pecetluit deja sentința de mórte. După tóte semnele se va da decĭ o luptă mare și ultimă între Burĭ și Englesĭ, lupta cea mai crâncenă din acest rĕsboiŭ.

„Albina".

(Din raportul consiliului de administrațiune).

„*Albina*", primul și cel mai vechiŭ institut de banĭ al nostru, își va ține adunarea sa generală la 31 Martie n. 1900 în Sibiiu. In raportul consiliului de administrațiune către viitórea adunare generală, semnat de d-nii P. *Cosma* director esecutiv și Al. *Lebu* vice-președinte se face constatarea, că deși anul trecut a fost din punct de vedere financiar un an fórte critic, institutul totușĭ a făcut și în anul acesta progres frumos. Venitul curat al anului a fost 126,922 fl. 64 cr., mai mult cu 1884 fl. 44 cr. ca în anul trecut. După propunerile direcțiunei, din acest venit curat se va da acționarilor o dividendă de 14 fl. după o acțiă. Pentru scopurĭ de binefacere se vor da și de astă-dată 6500 fl., restul se va adauge la diferitele fondurĭ, așa că fondul special de reservă se va urca la 47,189 fl., fondul de pensiunĭ al funcționarilor la 151,828 fl. etc.

In raport se face amintire și de acusele acelor ómenĭ fără consciință, carĭ de un șir lung de anĭ, rĕspândesc prin diare acusa tendențiósе la adresa institutelor de banĭ românescĭ, și mai ales la adresa „Albinei", învinuindu-le, că *urmăresc scopurĭ politice* și că lucréză la *desmoștenirea Ungurilor.*

„*Declarăm*", dice la asta raportul, „*de calumnii tendențióse tóte afirmările de acéstă natură*, și nu ne putem suprima mirarea, că se află și bărbațĭ de stat și ómenĭ serioșĭ, carĭ dau credĕmênt ăstor fel de bârfelĭ și stau de borbă cu cei ce le rĕspândesc.... Din contră, noi putem dovedi *multe casurĭ*, în carĭ ni-s'a cerut ajutorul *și l'am dat*, ca sĕ scăpăm familii maghiare de ruina sigură, la care le dusese cămătarĭ și *institute neromânescĭ;* putem dovedi, că cu ajutorul nostru nu numai șĭ-au scutit averea, dér ***șĭ-au acuirat averĭ considerabile familii maghiare.*** Desfidem pe orĭ și cine sĕ arate *măcar un cas numai*, pentru care institutul nostru ar merita împutările, ce cu atâta ușurință i-se fac".

Óre după o asemenea palmă mai cuteza-vor fanaticii șoviniștĭ maghiarĭ sé sbiere atâta în contra băncilor nóstre?

Datoria creștinéscă.

Inalt P. S. S. Metropolitul-Primat al României a adresat o pastorală către toțĭ parochii din țéră, prin care le atrage atențiunea asupra decăderei morale, ce amenință pe popor din causa obicĭnuinței pĕcătóse, de-a nu cerceta s-ta biserică Dumineca și în sĕrbătorĭ. Étă ce dice între altele I. P. S. Sa:

Puterea rugăciunei este mare pentru cel ce adóră pe Dumnedeu și puterea ei devine mai însemnată, când se face în comun, cu toții aducênd mulțumire lui Dumnedeu, ér predica și esemplele sunt emulatorii societății în practica virtuților. A predica cu timp și fără timp, și a da esemple de fapte bune, este prima datoriă a representanților moralei lui Christos, căcĭ o națiune, care nu este educată creștinesce, adecă în principiile evangelice în loc sĕ înainteze se nimicesce pe sine însa-șĭ, făcêndu-se prada tuturor scăderilor, carĭ ucid și corpul și sufletul.

Vĕ invit dér sĕ atrageți seriósa luare aminte a tuturor preoților asupra rolului important, ce au de împlinit în societate, și sĕ le punețĭ îndatorirea *sĕ țină regulat predicĭ la biserică.* Duminecile și la dile de sĕrbătorĭ sĕ caute a-se pune în atingere cât de des cu poporenii și sĕ-i facă sĕ înțelégă prin sfaturile, ce le va da, că împlinindu-șĭ fiă-care cu religiositate datoriile sale, că ferindu-se de robia patimilor și îndreptêndu-șĭ sufletul către Dumnedeu trecênd prin diferitele fase ale vieței cu gândire la umilință și mărirea lui Christos, acestea sunt singurele mijlóce de a-șĭ asigura o fericire neperitóre.

Sĕ îndemne prin urmare pe poporenĭ, ca împreună cu familiile și copiiĭ lor sĕ mérgă la biserică, sĕ asculte sfintele slujbe folositóre de suflet. Sĕ-i mai sfătuéscă încă de a-se pădi de ademenirile și desmierdările lumescĭ, căcĭ atuncĭ omul tare și cu pașĭ singurĭ pășesce prin tóte greutățile vieții, așteptând óra de mântuire, în care sĕ se desbrace de vestmintele cele grele pentru a-se înălța în regiunĭ spirituale, unde dispare grija trupéscă și unde tăria sufletului câștigă prin credință. Nu ne îndoim, că preoții facêndu-șĭ datoria în consciință, sfaturile, ce vor da poporenilor, vor fi bine primite și ascultate, și acele oi rĕtăcite nu vor întârdia de a-se reîntórce la staulul părăsit și a se ține pe calea virtuței, ca adevĕrațĭ creștinĭ și fii în Domnul.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Martie.

Proces de pressă. Cetim în „Tribuna" din Sibiiu: „Magyar Polgar" din Clușiŭ scrie în numĕrul de astădĭ, că procuratura regéscă de acolo a înaintat tribunalului din Clușiŭ actul de acusă, în contra „Tribunei", pentru articolele referitóre la persóna și activitatea oficiósă a vice-procurorului regesc din Alba-Iulia, contele Lazar Miklos, și că pertractarea finală se va ține probabil în prima jumĕtate a lunei Maiŭ. Va sĕ dică, totușĭ s'a hotărît guvernul sĕ ne dea satisfacția cerută! Noi insultațĭ, noi batjocurițĭ, și tot noi dațĭ în judecată! Trăéscă noua eră a „legei, dreptului și dreptăței!"

Protopop al Nireșului mare. Ni-se scrie din Salsig cu data 9 Martie n:: Tractul protopopesc al Nireșului-mare din diecesa Gherlei, perdêndu-șĭ șeful sĕu înainte cu câțĭ-va anĭ, a fost administrat acest protopopiat de M. O. D. Ioan Petrișor preot în Rimețĭ și mai târdiu de M. O. D. Ioan Sĕrb, v.-protopopul Șomcutei marĭ până în dilele trecute, când prea ven. Consistoriu din Gherla a însărcinat pe M. O. Dn Ioan Nistor, preot gr. cat. în Selsig, cu administrarea tractului amintit. Numirea acésta e cât se póte de potrivită, de-óre-ce D-l I. Nistor, care a funcționat ca preot în Selsig vre-o patru anĭ, a dat dovedĭ că este un adevĕrat preot și părinte al poporului. Putem fi sigurĭ, că și în viitor va lucra cu zel pentru binele și înflorirea bisericei și pentru înaintarea poporului, doresc noului administrator protopopesc sĕ-l țină D-deu întru mulțĭ anĭ bunĭ și fericițĭ spre folosul bisericei și al națiunei române! Teodor Ille învĕțător român.

La Têrgul din Orăștiă dela 11 și 12 Martie n., s'au vêndut 1448 boi și vacĭ, 600 vițeĭ și 36 cai. Intre vitele căutate, — dice „Bunul Econom.", — erau boii marĭ și bine hrănițĭ. Un singur proprietar a luat pe 2 părechĭ de boi mândri peste 1000 fl. Vita frumósă, bine hrănită și de soiŭ, întotdeuna este căutată. De asta n'ar trebui sĕ uite cultivatorii de vite.

Esportul galițelor (paserilor de casă). După datele statistice publicate de oficiile vamale, esportul galițelor din statul ungar a fost în anul trecut 1899 cu cu 25% mai mare ca în 1898. Anume, în an. 1899 s'au esportat cincĭ milióne 376,491 de galițe pe când în 1898 s'au esportat numai patru milióne 587,065. Consumentul principal al galițelor dela noi este Austria, unde s'au esportat 3.200,000, ér în Germania 2.000,000. Tot așa s'a urcat și esportul ouĕlor dela 313,276 de măjĭ metrice din anul 1898 la 350,231 de măjĭ; prin urmare în anul 1899 cu 36,955 de măjĭ s'au esportat mai multe; din acestea s'au espedat în Austria 212,132 măjĭ, în Germania 109,156 măjĭ, ér în Anglia 18,775 măjĭ. Ar fi interesant décă s'ar puté afla, că la esportul acesta și la dobênda, ce au

---

Vătășeii și argații dela curte sar în ajutorul primarului, căutând sĕ înfigă țărușii în pămênt. Țĕranii hotărîțĭ, încep a-i îmbrânci. Elevul lasă jalonul la pămênt privind hărțuiala. Suprefectul și cuconul Ieni strigau sĕ se dea la o parte. Țĕranii nu ascultau. Cei doi călărașĭ voesc sĕ intervină, dér țĕranii amenință și năvălesc spre căruță, punênd fie-care mâna pe câte un țăruș. Sub-prefectul, furios, se apropie de un călăraș, dându-i ordin pe ascuns:

— Alérgă și spune-le sĕ vină în galop.

Câte-va minute trecură numai și despre zarea dealului se lăsau, în galopul cailor, douĕ plutóne de călărașĭ, carĭ stătuse ascunse în crésta rediului de după deal. Țĕranii rĕmase un moment desconcentrațĭ. Inginerul încércă sĕ tragă o nouă liniă, dér țĕranii se împotrivesc și mai tare. Călărașii dau năvală, manevrând prin mulțime. Țĕranii, ca sĕ se apere lovesc, Călărașii scot săbiile și lupta începe în mod hotărît.

Țĕranii, carĭ rĕmăsese răslețĭ pe cósta dealului, alergau în gónă spre ajutor, ér alții din sat îi urmau cu brațele pline cu parĭ.

Irina, vĕdênd gróza ce era în deal, alergă în gónă sĕ caute pe badea Codău, cel mai voinic flăcău de pe tótă valea aceea. Îl găsi în dosul unei șurĭ de pae, încărcând un car. El nu scia nimic. Mai tot-déuna era singuratec.

— Hai bade Codău la deal de vedĭ, ne omóră dorobanții!... Uite colo... Vor sĕ ne ia imașu!...

Codău îșĭ încruntă sprîncenile, puse mâna pe țăpoiul cel mare și plecă în gónă spre deal. Pletele lui și mânecile cămeșii îi fâlfăiau în vênt, ca un stég a bătae. Pămêntul duduia sub picióreie lui. Când sărea peste câte-un șanț, malul se prăvălea în urma lui. Irina se ținea cât putea de el.

Intr'o clipă, Codău ajunse în mijlocul sătenilor, carĭ nu se dădeau învinșĭ. Se repedì între călărașĭ, vîjăind năprasnic țăpoiul în aer. Intr'o clipă doi călărașĭ fură culcațĭ la pămênt.

Suprefectul, inginerul, cuconu Ieni, primarul și toțĭ vătășeii fugise înspre curtea boeréscă.

Femeile împrejurul țarcului din vale se văietau blăstĕmând. Țĕranii se luptau grămadă. Lui Codău îi sburase cămașa de pe umérul stâng cu o bucată de carne cu tot. În înfierbînțéla luptei, moș Șerban, cât era de bĕtrân, se lupta ca un flăcău.

Tótă valea rĕsuna de gemetele țĕranilor, de țipetele femeilor, și înjurăturile soldaților.

Din mijlocul acelei învălmășelĭ gróznice, se audì de-odată mai multe detunăturĭ de carabine. Căpitanul, vĕdênd că soldații lui nu o sĕ pótă dovedi numai cu săbiile, dădù ordin sĕ dea câteva focurĭ órbe în vênt.

Cei mai mulțĭ țĕranĭ, speriațĭ la audul detunăturilor, începură sĕ o ia la gónă spre sat. Cei mai voinicĭ și mai curagioșĭ se luptau înainte.

Detunăturile carabinelor îi îngrozeau din ce în ce mai tare; credeau că mulțĭ din ai lor trebue sĕ fie morțĭ. Obosițĭ și desconcentrațĭ, începură cu toții sĕ bată în retragere. Călărașii îi urmară de aprópe. Țĕranii începură sĕ se reslățéscă înspăimântațĭ, intrând în sat care pe unde apucau.

În învălmășéla fugei, soldații reușiră sĕ pună mâna pe Codău, pe moș Șerban, pe moș Sandu și încă pe vre-o dece țĕranĭ, carĭ se împotrivise mai tare. Veneau cu ei înspre primăriă. Erau într'o stare îngrozitóre. Sub-prefectul, în fața primăriei, dădù ordin sĕ-i pună la butucĭ.

— V'am spus sĕ vĕ astîmpărațĭ! dicea sub-prefectul, cu un accent satisfăcut.

— Las' cucóne! rĕspundea moș Șerban, noi vom răbda tóte; scim, că într'o di o sĕ se facă dreptate și pentru noi.

Sub-prefectul și căpitanul dădură ordin călărașilor sĕ se împrăștie prin sat și sĕ aresteze pe câțĭ vor puté pune mâna.

Mai toțĭ țĕranii steteau ascunșĭ prin casele lor, legându-șĭ rănile, ce le căpătase. Fură arestațĭ unul câte unul, legațĭ și dușĭ la primăriă . . . .

. . . .

Liniștea fiind restabilită, inginerul, sub-prefectul și cuconu Ieni însoțițĭ de câțĭ-va călărași s'au dus sĕ continue măsurătórea. Ș'au mĕsurat, cum au voit.

Elevul, îngrozit de tóte cele ce vĕduse, spuse inginerului sĕ-l ierte, că nu póte sĕ vie și el pe câmp. Aședat pe ghizdelele unei fântânĭ din marginea satului, privea, îngrozit, cum călărașii aduceau la primărie pe cei prinșĭ, bătêndu-i, și cum vătășeii ciopleau butucii în care erau sĕ fie încătușațĭ.

Înspre séră, arestul primăriei nu mai încăpea de ómenĭ. Sub-prefectul dădù ordin sĕ scóță băncile din odaia de școlă de-alăturĭ, ca sĕ pună și pe cei carĭ mai zăceau în fața primăriei, trântițĭ la pămênt și încătușațĭ de mânĭ și de picióre.

Ușile primăriei fură închise cu lăcate și cu drugĭ de fier pe dinafară, ér primprejur, un pluton de călărașĭ pădea cu săbiile scóse, ca la gros . . . .

. . . .

avut prăsitorii galiţelor, óre câţĭ Românĭ şi cu ce căştig au participat!

Trupa asociată română de varietăţĭ din Bucurescĭ va da sub direcţiunea d-nei Fany *Ionescu, Duminecă, în 5 (18) Martie 1900*, în sala otelului „Orient" (Nr. 1), a doua representaţie, c'un program cu totul nou, şi interesant. Étă cuprinsul programului: **Partea I-a** 1. *Of! Of! Of! bietul slujbaş!* Canţonetă comică, cu dansurĭ, esecutată de d-l Stefănescu. 2. *Cuplete comice*, din opereta „Vênḑĕtorul de paserĭ" (Vogel Händler) cântate de d-l I. Bellian. 3. Corurile din *Cinel, Cinel*, de V. Alexandri, cântate de Dómnele: *Bellian, Stefănescu*, d-ra *Bellian*, şi de Domnii: *Niculescu, Bellian* şi *Stănescu*. **Partea II-a**. 1. Dansurĭ: *Bătuta, Brâuleţu şi Căluşerul*, esecutate de d-l S. *Stănescu*. 2. *Peţitórea din Bucurescĭ*, canţonetă în costum de damă, esecutată de d-l *Stefănescu*. 3. Alte anecdote comice, de D-nii: N. Ţicu şi Th. Speranţă, esecutate de d-l I. *Bellian*. **Partea III-a**. 1. *Plóia*, cuplete cântate de d-na Bellian. 2. *Quintetul* din opereta *Mascotta* (actul al 3-lea) esecutat de tótă trupa, deḑ-nele: *Bellian, Stefănescu*, d-şóra *Bellian* şi D-nii *Bellian, Niculescu, Stefănescu* şi *Stănescu*. *Steaua*, versurĭ de D-l D. R. Rosetti, esecutate de Dómna *Bellian*, D-şóra *Bellian*, de D-nii *Bellian* şi *Stănescu*. Preţurile: (La mese) Locul I. 2 cor. Locul II. 1 cor. 40 b. Galeria loc numĕrotat 1 cor. Intrarea pe galeriă 60 b. Biletele se pot căpĕta la D-l D. N. Eremias, la casina Română şi séra la cassă. Inceputul la 8 óre séra.

Representaţia de diletanţĭ în favorul „Crucei roşie" se va da mâne, Duminecă la 5 óre d. a. în sala teatrului dela redută. Bilete se pot căpĕta încă la cassa teatrului.

Pentru masa studenţilor dela şcólele medii şi superióre din Braşov au întrat următórele contribuirĭ:

a) **Pe lista Nr. 5** (colectant on. d-n paroch gr. or. din Braşovu-vechiŭ) ***cu totul 22 cor. 10 b.***, şi anume: N. Fizeşianu, preot militar 4 cor., Ios. Macsimilian paroch 4 cor., V. Şerban 60 b., Nic. Balea 1 cor., Luca Şincan 1 cor., D. Popa 40 b., I. Bêrsan 40 b., D. Căpăţînă 40 b., I. Oprea 2 cor., I. Voicu 60 b., I. Balea 60 b., G. Puiu 2 cor., D. Grecu 60 b., C. Falin 60 b., G. Tampa 60 b., C. Sibiian 40 b., I. Ţiţeiu 40 b., D. Jaliu 1 cor., Elena X50 b., G. Russu 1 cor.

b) **Pe lista Nr. 19** (colectant on. d-n paroch gr. or. din Feldióra): cu totul ***21 cor. 60 b.***, şi anume:

1. *anual:* Biserica gr. or. din Feldióra 4 cor., Ios. Micu paroch 4 cor., Dr. Teod. Sbârcea medic cercual 2 cor., G. Silv. Pilţia 2 cor., vĕd. Maria Stanciu 2 cor., I. I. Tăban 1 cor., I. G. Olĕvinar 1 cor., I. B. Morariu învĕţător 2 cor., Ios. Morariu învĕţător pens. 2 cor.

2. *odată pentru tot-deuna*: d-şóra Elena Taus 1 cor., I. Moga econom 1 cor., G. Sibiian 20 b., Ios. Nistor 20 b., Ana Zichil 20 b., Maria G. Muntean 20 b., G. Avr. Taus 20 b., Maria G. Kelement 20 b., G. G. R. Constandin 20 b., Irimie Sibiian 20 banĭ.

c) D-l *Ioan Pop Craioveanu* din Hĕlchiu ne trimite ***16 cor. 64 b.*** drept resultat al unei colecte întreprinse în Hĕlchiu.

— Esprimăm cele mai vii mulţămite pentru aceste nobile darurĭ: *Direcţiunea şcólelor.*

Paroch al Tîrsolţului, în protopopiatul Ţerii Oaşului, după cum ni-se comunică, a fost numit ḑilele acestea de cătră Consistoriul din Gherla d-l *Eugeniu Dredean.*

Nenorocire. Miercurĭ, 14 Martie n., lucrătorul G. Jugănaru dela fabrica de ciment din loc, pe când făcea unele reparaţii dinăuntru la coperişul fabricei, voind a-se apuca de un lemn spre a-se sui mai sus, de-odată cădù jos şi în urma isbiturei puternice i-s'a despicat capul. Nenorocitul lucrător a fost transportat la spitalul din loc, unde după grele suferinţe a murit, lăsând în urma sa o vĕduvă şi un copil.

Vêndare de lemne. In 24 Martie a. c., se va ţiné licitaţiă în magazinul principal de lângă drumul Sânpetrului pentru vêndarea unei grămedĭ de stâlpĭ vechĭ de telegraf şi lemne de brad de construcţiă cu banĭ gata.

O domnişóră română, care sĕ vorbéscă şi limba germană şi maghiară, póte afla imediat aplicaţiă, la cassă, într'o prăvăliă fruntaşă din loc. Pentru informaţiune a se adresa la adminisraţia „Gaz. Trans."

Musica orăşenéscă va concerta mâne séră la otel „Europa". Inceputul la $7^1/_2$ óre. Intrarea 30 cr.

Producţiune poporală.

Lelescĭ, 6 Martie n. 1900.

In 25 Faur am luat parte la o producţiune poporală, ce s'a dat în comuna română Strâmbul din apropierea Cibleşului, tractul protopopesc al Reteagului. Diminéţa vrednicul învĕţător Constautin Man a cântat cu şcolarii în biserică, la órele $1^1/_2$ ne-am întrunit în sala de învĕţămênt, care era întru adevĕr „chipul unei şcóle bune, cu un brav învĕţător", ce numai spre laudă póte sĕ-i servéscă d-lui învĕţător.

Sala de învĕţămênt era ticsită de poporenĭ, curtea de asemenea era plină de bĕtrânĭ, bărbaţĭ şi tinerĭ.

Programa a fost fórte variată. S'a început cu „Impĕrate ceresc", cântat de şcolarĭ şi rugăciunea Domnului. A urmat cuvênt de deschidere rostit de on. dn preot local Augustin Bud, care vorbì bine despre însemnătatea şcólei şi a învĕţătorilor devotaţĭ chiamărei lor de crescĕtorĭ.

Poesia „Noi ţĕranii dela sate" a fost cântată de elevii şcolarĭ. S'au declamat de şcolarĭ: Bălcescu murind, Cerşitórea, Românul, „Pui de lei". Apoi cântarea „Bravĭ ostaşĭ" esecutată de şcolarĭ. Un dialog „despre procese", predat de doi elevĭ; disertaţiune „despre urmările triste ale beţiei", cetită de învĕţ. din Lelescĭ Const. Georgiu.

S'a cântat după acésta „Carii pre Cherovimĭ" apoi s'a cetit „Un cuvênt despre filoxera omenimei", séu vinarsul, de Aron B. Velchereanul, de către doi şcolarĭ. Poesia „Adio la Carpaţĭ" a fost cântată de şcolarĭ. S'au declamat: Beţivul, Secuiul la menageriă, Strigoii, Jidanul şi hoţii, Ţara acésta, Limba mea, Românul, Ispita, Indemnarea. „Sĕ trăéscă" s'a cântat de corul şcolarilor. Un trialog despre „superstiţiunĭ" a fost predat de trei şcolarĭ. „Drum bun", după care au urmat încă mai multe declamaţiunĭ, fiind tóte bine predate.

Multă plăcere a produs în ascultătorĭ poesia „Limba mea" predată de fiica d-lui preot local Aurelia Bud. Incheiarea s'a făcut prin d-l preot, îndemnând poporul la îmbrăţişarea sciinţelor şi luminarea minţii asemenea îi îndémnă la înfiinţarea unei societăţĭ de temperanţă, precum şi la înfiinţarea unui grănar şcolar, care sĕ-şĭ încépă viaţa în tómna acestui an etc.

Cât de bine au fost esecutate tóte punctele din programă şi cât merit şi-au câştigat arangiatorii în frunte cu On. Dn preot local şi harnicul şi zelosul învĕţ. C. Man ca urditorul acestor frumóse lucrurĭ, se vede din efectul momentan pentru-că nu mai decât s'a şi făcut începutul, numitei *„societăţĭ de temperanţă"* înscriindu-se de membrii 52 de inşĭ, luând hotărîrea bărbătéscă, ca sĕ numai bea în cârciumă. Pentru acéstă societate se şi fac statutele.

Décă fie-care învĕţător şi preot ar face asemenea începuturĭ, Dómne unde am ajunge. Dea cerul, că aceste sĕ servéscă multora spre împintenare, ér celor ce le vor duce în îndeplinire spre laudă din partea ómenilor bunĭ, căcĭ rĕsplata o vor avé dela Dumnedeu.

Constantin Georgiu.

Producţiune şi petrecere în Draos.

Draos, 13 Martie n. 1900.

Tinerimea română din comuna Draos, (cott. Odorheiu) a aranjat Sâmbătă séra în 3 Martie n. cea dintâi producţiune teatrală-declamatorică împreunată cu joc, sub conducerea învĕţătorului Ioan Dumitrescu.

Producţiunea a reuşit peste aşteptare, dovadă de iscusinţa celor ce au avut rolurĭ. Programul a fost pe cât de variat în punctele lui, pe atât de potrivit şi atrăgĕtor. Punctele au fost bine predate şi publicul pe deplin mulţămit.

Punct I. a fost „Nu e iertat a umbla după cuiburile pasĕrilor", dialog de Domeţiu Dogariu, predat de Nicolau Istvan şi George Albu, ambii şi-au priceput rolurile lor. Punct II: „Rugămintea din urmă", poesiă de G. Coşbuc, declamată de Zacharie Stanciu îmbrăcat în haine de soldat.

Punct III „Săpătorul de banĭ", comediă de Ant. Popp, jucată de Nic. Iosif, ca Stefan; Ana Bucur, ca Anuţa soţia lui Stefan; D-l înv. Ioan Dumitrescu, ca jidanul Lipitóre şi ca Păcală, făcênd publicului distracţiă; Aron Iosif, ca Stângaciu; copilul de ţigan a fost Petru Miţi în aevea ţigan, pe care vĕdêndu-l publicul a erupt într'un rîs de nu se mai putea opri, toţĭ şi-au jucat rolurile bine.

Punct IV „Nerodul şi Negustorul", dialog de Ant. Pan, predat de Moise Drăghiciu şi Ioan Iosif, acesta la dorinţa publicului s'a repetat. Punct V. „Noi vrem pămênt", poesiă de G. Coşbuc declamată de Nic. Iosif, pronunţând respicat şi intonând corect.

Punct VI „Despre superstiţiunĭ", trialog, predat de copii de şcólă: George Hêlmu, George Bălăban şi Stan Hêlmu; l'au predat fórte bine, încât pe lângă aplause a mai primit fie-care banĭ din partea unor domnĭ. Punct VII. „Ţiganul împĕrat", anecdotă de T. Speranţă, declamată de Ioan Aron Iosif, care a imitat fórte bine pe ţigan, delectând publicul. Punct VIII. „Ruşinea închipuită", dialog, de Dom. Dogariu, predat de două fete: Ana Iosif şi Ana Bucur, îmbrăcate în costume naţionale românescĭ. Punct IX. „Herşcu Boccegiu", canţonetă de V. Alecsandri, predată de George L. Albu, care prin predarea comică a produs mult haz şi voiă bună.

La începutul producţiunei s'a cântat de fetele de şcólă „Astădĭ fraţilor Românĭ", şi la fine „Sunt vênător" instruate fiind de sus amintitul învĕţător, au fost esecutate spre laudă. In pausă s'a jucat de tinerĭ jocul naţional „Căluşerul", fiind instruaţĭ cu multă dibăciă tot de numitul învĕţător.

Apoi au urmat celelalte jocurĭ; între acestea a fost admirabilă hora de deschidere, care s'a jucat de vre-o 16 fete îmbrăcate tóte la fel, în costum naţional românesc, ceva de admirat.

Suprasolvirĭ s'au incassat dela d-nĭ: Ludovic Török, notar cerc. 2 cor.; Nic. Iosif, epitrop 20 b.; Maria Iosif 20 b.; Maria L. Albu 20 b. Tacsa de întrare a

---

Pe la asfinţit de sóre, se vedeau pe drumul cel mare din mijlocul satului două trăsurĭ, fugênd în trapul cel mare al cailor spre pórta satului. In una inginerul şi cuconu Ieni stăteau posomorîţĭ şi gânditorĭ, avênd în faţa lor elevul plin de grózá şi de mâniă, ghemuit pe scăunaş. După ei, sè ţinea şi trăsura sub-prefectului, escortată de căpitan şi de doi călăraşĭ.

Toţĭ fugeau pe drumul Galaţului, învĕluiţĭ de un nor de colb.

In urma lor, satul rĕmânea amorţit şi plin de jale.

Ultimele rade roşietice ale sórelui mai aprindeau vêrfurile nucilor din ḑarea dealului din faţă şi se restrîngeau asupra satului, ca flacăra unor lumînărĭ de céră pe un mormênt uriaş. Tótă suflarea omenéscă amorţise. Şi cânii satului ascunşĭ prin poieţĭ şi prin fundurile grădinilor par'că muţise de grózá. Din când în când numai mai scoteau câte-un lătrat, mai mult urlet a jale şi pustiu . . . .

. . . .

Ionel ciobănelul, care se lăsa cu caprele în vale, nu vĕduse nimic din cele întêmplate în satul lui. Audise el ceva de dincolo de deal, din depărtare, dér sgomotul acela 'i se păruse ca şi cum satul ar fi alungat un lup speriat din ţarinĭ. Ingrijit şi el de frica lupului închipuit, venea cu caprele grămadă. Ce-l mira însĕ, era, că nimenĭ, dela nicĭ o casă, nu eşia înaintea lui, ca sĕ-şĭ caute capra séu óia. In zadar sĕ iţii printre gard la casa Irinei, n'a zărit pe nimenĭ. Caprele rĕmâneau una câte una în dreptul casei lor, întrând singure în ogradă.

Cu inima neliniştită, Ionel se grăbia sĕ ajungă la căsuţa lui de lângă şipotul din vale, nerăbdător sĕ vadă şi sĕ afle ceva dela moş Trifu.

Cu uşa şi ferestrile ferecate, moş Trifu galben ca céra, stătea în genunchĭ înaintea icónei. Ionel îl ḑărì prin feréstră; strigà la el sĕ-i deschidă.

De abia după mai multe chemărĭ, moş Trifu îşĭ venì în fire, şi recunoscênd glasul lui Ionel, îi deschise.

Nicĭ odată, Ionel nu l'a vĕdut aşa de înfricoşat. Credea că se luptă cu mórtea. N'a putut sĕ înţelégă nimic din gura lui moş Trifu, decât cuvinte fără şir: dorobanţi . . . s'a bătut . . . . ne-au omorît . . . . dómne păḑeşte-ne. . . .

Ionel rĕmase înmărmurit în pragul uşei cu băţul în mână şi cu traista în gât. Fără sĕ-şĭ dea socotélă începù şi el sĕ fie cuprins de fiorĭ de témă; îşĭ făcea şi el instinctiv cruce, privind înspre icónă cu lacrĕmile în ochĭ. . . . .

În arest, ţĕranii, trântiţĭ la pămênt ca nisce vite, zăceau încătuşaţĭ de mânĭ şi de picióre.

— Dreptatea lui Dumnedeu e mare, gemea moş Şerban. O sĕ vedem noi sórele într'o ḑi!

Sandu, mai slab de fire, credea că de-acum încolo o sĕ-i putrezéscă ósele.

Întunerecul nopţii se întindea din ce în ce mai apăsător peste tótă valea satului. Numai din când în când, se ḑărea, la lumina felinarului din faţa primăriei, sclipitul săbiilor góle ale călăraşilor de paḑă. În puterea nopţii, târḑiu de tot, Irina, cu faţa aprinsă, cu pĕrul despletit şi încâlcit, rĕtăcea învăluită de întunerec, ca o nălucă, pe cósta délului despre sat. Cu pumnii şi fălcile încleştate, îşĭ încorda tótă firea cu o putere supra-omenéscă, ca şi cum ar voi sĕ pună mâna pe taina mare a lumei, taina, care sĕ-i deschidă porţile ceriului şi inima pămêntului, taina, care sĕ-i dea puterea de a sfărîma zidurile închisorii. . . . Şi aşa învrăjbită de chinul acesta, fugea, ca luată de Ele, spre ḑarea dealului, trasă ca într'o mreajă de întunerec fără sfîrşit. . . . .

. . . .

— Dreptatea lui Dumnedeu e mare! gemea moş Şerban.

De multe-orĭ o radă de lumină şi de căldură ajunge sĕ renască o viéţă aprópe stinsă. Aşa, o radă, pornită din inima elevului, care vĕduse şi simţise de aprópe chinul celor umiliţĭ, luminà şi încăldì mintea şi sufletul celor, cărora el le povestise cele întêmplate în sat.

Vestea se duse repede mai departe şi o anchetă orînduită, constată siluirea nedréptă a ţĕranilor.

Ei fură liberaţĭ din arestul primăriei. Şi la lumina sórelui, eşind unul câte unul. îşĭ făceau cruce, sfinţind dreptatea celui de sus. . . . .

* * *

Mai erau două sĕptĕmânĭ până la 25 Aprilie, ḑiua înfăţişării la curte.

Tot satul din dorĭ până 'n nópte se sfătuia în taină ce-i de făcut: cum o sĕ se plângă la judecată, cum sĕ adune banĭ pentru avocat şi în ce ḑi sĕ plece. Tótă munca câmpului rĕmase baltă: dór femeile şi copiiĭ ce mai puteau dovedi.

Cuconul Ieni, înfricoşat, nu s'a mai întors la moşiă. Un nepot al lui şi cu câţĭ-va vătafĭ conduceau munca pe moşiă, îm-

fost mică, pentru a puté participa la producțiune o parte cât s'a putut de mare din popor, care a dorit mult, o ast-fel de petrecere. Sala școlii a fost ticsită de public. S'au încassat cu totul 34 cor. 30 b.; din carĭ subtrăgêndu-se spesele de 19 cor.; 70 b., a rĕmas un venit curat de 14 cor. 60 b., carĭ banĭ s'au adaus la fondul bibliotecii.

La finea producțiunii D-l învĕț. Ioan *Dumitrescu*, prin câte-va cuvinte mulțămesce publicului pentru participare.

Un participant.

Convocărĭ.

Brașov, 4 Martie n. 1900.

In sensul statutelor, art. XIV, se convócă prin acésta *adunarea generală* a „Asociațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilor românĭ din Brașov“ pe dina de Dumineca *19 Martie a. c. st. v.*, órele 3 d. a. în localul Asociațiunei (Strada Orfanilor Nr. 15).

La cas, când nu s'ar aduna membrii în numĕr corĕspundĕtor, adunarea se va ține în Dumineca următóre, 26 Martie st. v.

Agendele vor fi:

1. Raportul comitetului despre lucrările sale în a. 1899.
2. Raportul cassei.
3. Raportul comisiunei despre censurarea socotelilor cassei și asupra raportului comitetului.
4. Alegerea comitetului.
5. Votarea budgetului pe a. 1900.
6. Propunerĭ eventuale conform art. XIX din statute.
7. Alegerea comisiunei pentru revidarea socotelilor pe 1900.

Preşedintele Asociațiunei.

Hațeg, 14 Martie 1900.

Membrii ordinarĭ, respective activĭ și ajutătorĭ ai Reuniunei române de cântărĭ din Hațeg sunt prin acésta cu tótă stima invitațĭ a lua parte la adunarea generală, ce se va ține în 25 Martie 1900 la 3 óre d. a. în localul reuniunei.

Obiectele de pertractare:

1) Deschiderea adunării prin președinte.
2) Raportul secretarului.
3) Raportul cassarului.
4) Raportul economului.
5) Esmiterea unei comisiunĭ pentru censurarea raportelor.
6) Abdicerea comitetului și darea absolutorului pe anul 1899.
7) Alegerea noului comitet pe anul 1900 până la adunarea generală următóre.
8) Statorirea budgetului pe 1900.
9) Esmiterea a doi (2) membri pentru verificarea protocolului.

La acésta ședință sunt rugațĭ a lua parte toțĭ iubitorii artelor frumóse, carĭ ar îmbărbăta cu presența dênșilor pe membrii activĭ la ajungerea țintei, ce o urmăresce Reuniunea.

Dr. Gavril Suciu, președinte. *Ioan Muntean,* secretar.

ULTIME SCIRI.

Viena, 16 Martie. In ședința de adĭ a camerei, grupul Schönerer a provocat un mare scandal. Din causă că președintele camerei Dr. Fuchs n'a lăsat sĕ se cetéscă o interpelațiă a grupului numit, câțĭ-va din membri acestuia, au strigat președintelui vorbe urîte. L'au numit „om bun de temniță“, „polițai ordinar“, „bou“, „bun de spândătóre“, etc. — Partida progresistă germană a decis, sĕ nu voteze pentru propunerea de a se lua dela ordinea dilei alegerea membrilor delegațiunei.

Constantinopol, 16 Martie. Mai mulțĭ representanțĭ ai puterilor au primit scirĭ dela consulii din Rusia de médă-di, despre marĭ pregătirĭ, ce se fac pentru mobilsarea armatei rusescĭ.

Pretoria, 16 Martie. Secretarul de stat *Reitz* a dat o proclamațiă, în care combate asertiunile lui Salisbury și dice, că la timpul sĕu republica Transvaal a provocat pe guvernul britanic sĕ-șĭ retragă trupele dela graniță, căcĭ presența lor acolo e considerată ca declarare de rĕsboiŭ. Burii au trebuit sĕ se lupte pentru neatêrnarea lor și sunt încredințațĭ, că Dumnedeu le va scuti drepturile.

Literatură.

A apărut: „***Extras din tarifele de poștă și telegraf valabile dela 1 Ianuarie 1900***“. Fiind tarifele anteriore în multe privințe esențial schimbate în urma introducerii valutei de coróne, extrasul acesta e de cel mai mare folos pentru birouri și privați. Se póte procura dela libraria archidiecesană în Sibiiu, cu prețul de 20 fil.

Suspin și zimbire. Sub titul acesta a apărut în editura tipografiei d-lui Todoran din Gherla o carte de poesii și prosă, scrisă de d-l *Antoniu Pop.* Se póte procura și dela tip. „A. Mureșianu“. Prețul 40 cr. (cu posta 43.)

NECROLOG. **Iosif Pop de Lemeni,** preot în Remetea, după scurte suferințe a încetat din viéță în 12 Martie n. c. în anul al 67-lea al etății și al 45-lea al preoției. Pe rĕposatul îl jălesc un mare numĕr de rudenii, între carĭ fiiĭ, ficele și ginerii sĕi: Ghizela Lemeni măr. Gr. Tamas, Iustina Lemeni vĕd. Fr. Șandor, Iuliu Lemeni și soția Stefania Bruchental; Iosif Lemeni, Valeriu Lemeni cu soția sa Virginia Diac; Elisabeta Lemeni și soțul Mih. Demeter.

— **Ioan Butean,** notar în Sautău, cercul Tășnadului, a rĕposat în 11 Martie n. c. în anul al 44-lea al vieții și al 13-lea al căsĕtoriei. 'L jălesce întristata-i soțiă Elena Butean născ. Bran cu trei fice și doi fii ai sĕi, precum și un mare numĕr de rudenii.

Fiă-le țĕrêna ușóră!

Sfaturĭ prețióse.

— Fine. —

Sĕ băgăm bine de sémă: mâncarea, beutura, hainele și locuința ne sunt trebuinciόse. Da! Nicăirĭ însĕ nu dice, că trebue sĕ mâncăm numai fripturĭ, și plăcinte, cum și alte scumpeturĭ, ci sĕ mâncăm pâne de grâu, orĭ de secară, sĕu mămăligă, cartofĭ, varză, fasole, lapte, brânză, unt, ouă, carĭ sunt mâncărĭ, cu carĭ póte trăi omul cum se cuvine, mai adăogênd cărnurile, unsóre de porc și galițele. Deci îngrijéscă-se tot omul mai întâiu sĕ aibă cucuruz, grâu etc., apoi galițe și o vacă cu lapte și un porc pentru îngrășat. Nu dice nimenĭ, ca din când în când sĕ nu-șĭ ia și câte puțină carne de vacă, când are poftă, numai sĕ nu se știe numai și numai cu cumpĕratul.

Beutura naturală, care o căpĕtăm degéba dela Dumnedeu, e apa. Cu apa ne potolim setea mai bine decât cu rachiul, cel făcut cu esențe vătĕmătóre sănĕtății; tot ce nu ne trebue e risipitor.

Sĕ presupunem, că o familiă consumă di cu di, una peste alta câte 10 crucerĭ pe rachiŭ, ceea-ce face într'un an 36 fl. 50 cr.; sĕ presupunem, că unul din membrii acelei familii fuméză, măcar de 2 cr. pe di, ceea-ce vine 7 fl. 30 cr. într'un an. Décă adună la un loc banii beuturei spirtóselor, care ne bolnăvesce corpul, și cu ai tutunului, găsim, că cel mai sĕrac aruncă în vênt 40—50 florinĭ pe fiă-care an, ca sĕ se și bolnăvéscă. Și încă acéstă socotélă e făcută pe suma cea mai mică. Cu aceștĭ banĭ și alții pe carĭ tot așa îi aruncăm, ce nu am face pentru folosul casei nóstre? Décă rachiul și tutunul nu ne-ar aduce și alt rĕu și numai acela de a cheltui câțĭ-va florinĭ în vênt, totușĭ trebue lăsate la o parte; însĕ, décă ne gândim câte rele nu mai vin după urma lor, cum sunt beția, certurĭ, bóle, focurĭ, omorurĭ, temniță, copiiĭ slabĭ și scrofulоșĭ și câte alte mii de rele, pe carĭ nu-mĭ vin în gând a-le înșira aci. Hainele sunt trebuinciόse sĕ ne acopere corpul și sĕ ne apere în contra frigului și în contra căldurilor. Nu de mult hainele sătenilor erau făcute din pânzeturĭ lucrate de femeiă. Acum femeile au ajuns de cumpără cârpele stămbarilor, carĭ sunt scumpe și putrede; ér rĕsboiul l'au aruncat afară din casa lor. Nu mai țese cămășĭ trainice pentru ea, copii și bărbat din inul cultivat altă dată de ei; nu mai țese rochia din lâna oilor, ce le cresce pe lângă casă, ci își vĕnd puținul rod al muncei dintr'o vară pe nimic, și alérgă la têrg, unde găsesce pe jupân Ițic cu stambă, barchetă și materiă făcută din sdrențe vechĭ și arse, din carĭ ea își face fustă, ér soțului haine. Ba unele din fetițele plugarilor au ajuns de pórtă și pălării ca orășencele. Sĕ lepădăm luxul, feții mei, căcĭ acésta ne duce la ruină. Sĕ căutăm a ne îngriji până mai e timp, ca nu mai pe urmă sĕ fie prea târdiu.

Prin cheltuelĭ nebune și nesocotite mulțĭ ómenĭ cu averĭ frumóse au ajuns în mare sĕrăciă, ba au ajuns chiar a cerșĭ un codru de mămăligă dela aceia, pe carĭ ei înși-șĭ póte îi hrăniau de multe-orĭ, dér carĭ prin muncă și silință și-au agonisit avere. Fițĭ cu multă băgare de sémă și păstrațĭ agoniséla vóstră ca nu mai târdiu sĕ vĕ căițĭ. Păstrarea și silința e lucru mare. Proverbul dice: „Légă sacul când e plin, nu după-ce a ajuns la fund“, sĕu „décă iei din sac și în el nu mai pui, lesne îĭ dai de fund“. Mărginițĭ dér trebuințele vóstre de timpuriu și înfrênați-vĕ poftele. *Păstrați și lucrați* și nu vețĭ avé a vĕ plânge de vremurĭ grele. Cel ce nu e cumpătat se bagă în datorii, și acestea îl aduc la ruină. Proverbul dice: „Cine nu e dator e destul de bogat“.

Proverbul mai dice: „Sacul gol nu stă în sus, și: mai bine țĕran în picióre, decât boer în genunchĭ“. Terminul de plată pentru datornic vine tot-déuna prea curênd; ér creditorul se uită mereu pe contract și pe calendar. E mult mai ușor a te împotrivi la pofta cea dintâiu, decât la tóte cele ce mai urméză, și sĕracul, care maimuțéză pe bogat, e de rîs ca și bróscа, care s'a umflat ca sĕ se facă cât boul de mare. Ce mare nebuniă e, a ne îndatora pentru ca sĕ luăm lucrurĭ de acelea, fără de carĭ putem trăi. Nu luațĭ lucrurĭ, ce nu vĕ pot folosì, și de carĭ n'avețĭ lipsă?

---

pĕnată acum cu țigani-lingurarĭ, adușĭ din alte sate.

— Sĕ plecăm Lunĭ, dicea moș Șerban cu filosofia lui cea blândă, că Lunĭ a fost diua în care am vĕdut sórele după închisóre. Și-o sĕ ne ajute Dumnedeu.

Dumineca, pe la asfințitul sórelui, era dor mare în tot satul. Moș Șerban, moș Sandu și încă vre-o dece țĕranĭ, carĭ aveau caré cu boi, se îndeletniceau fiă-care sĕ mai drégă câte ceva la car. Boii stăteau gata prin poețĭ și prin grădinĭ, par'că simțeau și ei drumul lung, ce au de făcut. Nevestele și fetele găteau de-ale mâncărei. Pe fețele tuturor se vedea cum cresce din ce în ce o bucuriă plină de nădejde.

Dér din tóte fețele acelea, una, acea a Irinei, era chiar strălucitóre de bucuriă. Irina alerga într'una de acasă dela ei la moș Sandu și ér acasă, umbla mereu în lada ei de destre, scoțênd, când o basma, când o pestelcă frumósă, când un șirag de mărgele, ér când rĕmânea singură în casă, și le potrivea în fața oglingiórei din părete.

— Când m'o vedea Gheorghe, ce-o sĕ dică, se întreba ea, înecându-se de bucuriă. Óre o sĕ mĕ cunóscă? Trebue sĕ fie frumos Gheorghe în haine de soldat!

Și ér își scotea șiragul de mărgele dela gât și pestelca cea frumósă. Le punea din nou într'o traistă, învĕlite cu alte lucrurĭ, lua traista în mână ca și cum ar fi gata de plecare și, rădimată, când de marginea patului, cênd de ușorul ușei, rĕmânea așa uitată, dusă pe gândurĭ, privind cu ochii umedĭ înspre darea dealului din fața casei.

Din când în când, fața 'i se însenina ca la amintirea unei poveștĭ frumóse, ér în colțul gurei ardĕtóre se accentuau din ce în ce mai tare douĕ gropițĭ drăgălașe, premergĕtóre unui zîmbet ușor și visător.

Așa o găsì mama Zoița, când întrà fără veste, în casă. Rĕmase și ea uimită și îndrăgostită de chipul neobicinuit de senin și de ângeresc al fetei ei.

— Da tu Irino ce facĭ aicĭ?... Sandu întrébă de tine.

Irina, zîmbind cu lacremile în ochĭ, tresărì ca deșteptată dintr'un vis frumos.

— Eu mamă?... Écă mi-am pus aicĭ în traistă lucrurile.

— Deh! draga mamei Irină, vreai sĕ te ducĭ și tu la Galațĭ?..... Ce sĕ facĭ acolo?.... îi departe și o sĕ fițĭ mulțĭ pe drum. O sĕ ai și tu loc în car?

— Eu o sĕ stau, mamă, în car la moș Sandu! O sĕ fiu eu și cu moș Trifu. Merge și moș Trifu, că el, la judecată, o sĕ jure și o sĕ spună drept. O sĕ-l crédă pe el.... Om de o sută de anĭ și cu frica lui Dumnedeu.... Ș'apoi... eu o sĕ mai merg și pe jos.... Când oiŭ vedea pe Gheorghe, mamă, am sĕ-i spun cum a murit mama Paraschiva. Póte el nu scie nimic. Óre o sĕ-l găsesc acolo pe Gheorghe?

— Șerban scie unde sĕ-l găsescĭ. Da ce stai cu traista ceea în mână, Irino?...

Ia las'o și pune de mămăligă.

— Ce di frumósă o sĕ fie mâne, mamă! dicea Irina, privind ceriul spre Galațĭ. In câte dile o sĕ ajungem la Galațĭ?

— Apoi deh! sciu eu Irino; par'că în trei dile am ajuns, când am fost și eu odată.

— Da-i frumos Galațul, mamă?... Ce-i acolo?

— Eh... he! sĕ vedĭ, fă Irino, nisce case cât biserica de înalte... și mai înalte încă.... Și sĕ vedĭ dughene frumóse și cu tot felul de mărfurĭ scumpe, par'că nu-țĭ vine sĕ întri în ele... și boerĭ și cucóne, carĭ umblă așa pe drum, unii pe jos, alții cu droșca.... D'apoi, pe Dunăre?... sĕ vedĭ numai corăbii... écă așa, una lângă alta,... una lângă alta, că par'că te amețesce, când te uițĭ la ele... și tot felul de ómenĭ... lume multă,... écă așa, ca pĕrul din cap.... D'apoi sĕ vedĭ încă, fă Irino, o casă... așa par'că-i de lemn,... orĭ de țóle... nu mai sciu bine de ce dracul era,... boită pe dinafară cu tot felul lighióne și de dracĭ,.... nu sciu cum îi dice... o pararamă de cele,... și iese din ea nisce ómenĭ îmbrăcațĭ ca dracii cu tot felul de chitii pe cap și cu pantalonĭ cu dungĭ albastre, roșe, albe... de tot felul,... și se strîmbă la ómenĭ, ca nisce dracĭ,... așa ca la comediă,... și țipă, și bat toba... și jócă,... se dau de-a tumba, de unde!... sĕ vedĭ, par'că-i iadu acolo!...

— Da înăuntru ce era mamă?

— Da mai sciu eu ce era? Că n'am mai vrut sĕ întru; îmĭ era frică. Tata, Dumnedeu sĕ-l ierte, mi-a tot dis sĕ întru cu el, da eu n'am vrut. O întrat singur și eu am rĕmas afară cu frate-meu, cu mosutĕu Sandu. Și ce sĕ vedĭ, fă Irino! Când o eșit din comedia ceea, era galben la fața ca ceara; écă 'mĭ-a aduc aminte ca acum; par'că-l ved; de-abia putea sĕ rĕsbată afară, așa de multă lume era! Și ne spunea c'a vĕdut acolo nisce ómenĭ morțĭ, ca de cĕră, și un om viu negru cu pĕrul mare, cu ochiĭ holbațĭ și cu un belciug de nas și, care mânca lumînărĭ de sĕu și găinĭ vii, cu sânge și cu pene cu tot!... dracu gol!...

Irina încremenită pe colțul prispei, asculta cu gura căscată povestirea măsei.

O parte din ce agonisiţĭ, puneţĭ tot-déuna la păstrare, adecă banĭ la economiă, că nu sciţĭ mai târḑiu ce timpurĭ vĕ sosesc şi de nu aveţĭ pus d'oparte ajungeţĭ a perì de fóme. Proverbul ḑice: „Adunaţĭ la tinereţe sĕ aveţĭ la bĕtrâneţe“, orĭ: „adunaţĭ banĭ albĭ pentru ḑile negre“. Siliţi-vĕ de câştigaţĭ cât se póte de mult şi economisiţĭ ce câştigaţĭ, acésta este cât se póte de înţelept. Aşa, iubiţii mei prietinĭ, sună învĕţăturile înţelepciunei şi ale esperienţei (păţaniei). Ce e drept, esperienţa e o şcólă fórte scumpă; dér numai dintr'ênsa'pot sĕ înveţe şi nebunii câte ceva. Vai de cel ce nu învaţă nicĭ din esperienţa proprie, şi ferice de cel-ce învaţă din esperienţa şi sfatul altora!

Acestea sunt, iubiţii mei prietinĭ, sfaturile, pe carĭ m'am credut dator a vi-le scrie. Ele sunt scóse din scrierile altora şi puţine din observaţiunile mele.

(„Albina“.)

Prietinĭ şi duşmanĭ.

Nicĭ lupul frate cu mielul,
Nicĭ pisica cu căţelul;
Şi nicĭ ómenii cinstiţĭ
Prietinĭ cu cei îndrăciţĭ.

I.

Ecă douĕ cete duşmane de soldaţĭ pururea înarmaţĭ şi în vecĭ în rĕsboiŭ. Când mai stau câte odată armele, séu mai fac cetele pace între ele, nu numĕră aprópe nimic. Se împacă pentru scurtă vreme, ca apoi cu puterĭ nouĕ sĕ se apuce érăşĭ de răfuélă.

In luptele lor aceste cete îşĭ pricinuesc una alteia multe şi nesocotite pagube, ba şi ómenilor pacĭnicĭ încă le fac rĕu. Lupta e viaţa lor. Numai cei dibacĭ, curagioşĭ, pururea deşteptĭ şi băgătorĭ de sémă la planurile, pornirile şi lucrările lor, pot câştiga câte ceva. Ceilalţĭ cad cu onóre, orĭ cu ruşine pe câmpul udat de sânge.

Schiller ḑicea *că şi prietinul şi duşmanul îi făcea bine: cu prietinul se înveselia, cu duşmanul se întăria, se oţelia, în lupta vieţii.*

Sunt prietinĭ sincerĭ şi adevĕraţĭ, şi sunt prietinĭ vicleni, prefăcuţĭ şi mincinoşĭ. Cei dintâiŭ sunt fórte rarĭ, ca şi corbii albĭ. Anevoie vei afla un suflet, care sĕ fie deopotrivă cu al tĕu. De aceea s'a ḑis. că cine a aflat un prietin adevĕrat, mare comóră a câştigat şi nu e nimic de preţ în lume, ca sĕ-l poţĭ cumpăni pre el. Prietinĭ prefăcuţĭ şi mincinoşĭ, ca şi duşmanĭ afli destui pe tóte potecile. Prietinii aceştia sunt mai rĕi, decât duşmanul tĕu, pentru-că ei îţĭ cunosc tóte păsurile şi tainele tale; au întrat aşa ḑicĕnd în căsuţa inimei tale şi te-au jertfit duşmanului tĕu. Duşmanul fără ajutorul acestora, de unde sĕ le scie tóte. că nu e „cu spirituş“ nicĭ el. De duşman te poţĭ apĕra, de prietinĭ mincioşĭ ba. De aci a venit apoi vorba: „*Apĕră-mĕ, Dómne, de prietinĭ minciniosĭ, că de duşman mĕ apĕr eu*“.

Prietinul adevĕrat sĕ bucură împreună cu tine în césurile tale de bucuriă şi sĕ întristéză şi sufere alăturea cu tine, te încuragiéză şi te ajută în nĕcasurile şi suferinţele tale. Şi, Dómne, bine îţĭ cade când îţĭ vine cine-va într'ajutor, măcar şi numai cu o vorbă bună, în ḑile şi în vremurĭ de grea încercare.

Prietinul adevĕrat te iubesce, ca însu-şĭ pre sine. El îţĭ face bine din bunĕtatea şi cu deplină voia lui. Insĕ inima duşmană, încânită şi haină se bucură de paguba ta şi crapă de nĕcas de isbânda ta. Numai rĕŭ îţĭ vré şi ţi-l şi face, décă póte, fără nicĭ o témă şi fără vre-o remuşcare a conscienţei. Duşmanul însĕ de multe-orĭ îţĭ face şi bine, dér nu din bunĕtate, ci din rĕutate, fără voia şi cu nesciinţa lui, încredinţat fiind că-ţĭ face rĕu. Precum şi prietinul de multe-orĭ vrĕnd sĕ-ţĭ facă bine, îţĭ face rĕu, încredinţat fiind, că-ţĭ face bine.

Ast-fel nu tot rĕul e rĕu şi nu tot binele e bine, că de multe-orĭ din rĕu ese bine şi din bine rĕu.

Şi cel rĕu ar face bine, dér nu scie cum, pentru-că el când face rĕu, crede că face bine. Apoi când îi sar duşmanului într'ajutor mânia, pisma şi ura neîmpăcată şi vré sĕ-ţĭ facă rĕu, ţi-l face cu vîrf şi îndesat şi nu-i pasă nicĭ de ómenĭ, nicĭ de Dumneḑeu, nicĭ de pĕcat. Ḑice că: *sĕ te facă sĕ simţĭ puterea lui, sĕ-ĭ sciĭ de frică şi sĕ-l cunoscĭ de om, de domn şi de stăpân.* Numai atâta mai e norocul, că pământul nu se cutremură de orĭ-ce nimicurĭ.

Ba omul rĕu, când vré sĕ te păgubéscă şi sĕ-ţĭ facă rĕu şi vede că nu póte fără a-şĭ face şi lui pagubă, jertfesce o parte din averea lui, décă nu chiar totul, numai şi numai sĕ-ţĭ facă rĕu, adecă *sĕ-şĭ rĕsbune*. Intocmai cum a făcut morarul acela, care avea prea mulţĭ şórecĭ în móră, şi vĕḑĕnd, că alt-fel nu sĕ póte scăpa de ei, atât s'a înverşunat asupra lor, încât ş'a uitat de paguba ce-şĭ face lui, şi singur cu mâna sa a dat foc morii, ca sĕ arḑă şórecii. Apoi orbit de isbânda lui a ḑis: „*Las' sĕ arḑă móra, numai sorecii sĕ se prăpădéscă*“. Ei, câţĭ morarĭ în chipul acesta nu ş'au dat foc la móra lor, şi au rĕmas pe urmă fără ea, dér şórecĭ tot mai sunt destui! Sĕ vede tréba. că sciu ei unde sĕ se ascundă, când vĕd primejdia.

Der óre cine ni sunt duşmanĭ? Aceia, carĭ odată ne erau cunoscuţĭ de aprópe, ba chiar prietinĭ, şi încă unii intimĭ. Pe aceştia de cele mai multe-orĭ noi singurĭ ni i-am făcut duşmanĭ séu rĕuvoitorĭ. fie-că ei nu mai ţin la părerile şi purtarea nóstră faţă de ei, fie-că şi noi facem tot aşa cu ei, séu că ne-am făcut vr'un rĕu unii altora, cu sciinţa séu cu nesciinţa, orĭ apoi că nu se nimeresce firea nóstră cu a lor, şi ast-fel am încheiat cu pretinia.

De cele mai multe-orĭ ni i-am făcut duşmanĭ numai dintr'o vorbă nesocotită, séu dintr'o probă neplăcută, ce am făcut'o cu ei în particular orĭ în comun. Veḑĭ bine, astfel de prietiniă, care se clatină la orĭ-ce adiere de vênt, nu mai e prietiniă şi décă ţînea mai mult, de bună sémă că mai mult ni-ar fi stricat, decât însaşĭ duşmănia, ce s'a născut în urma ei. Cu alte cuvinte, o astfel de prietiniă era prea pripită şi încheiată în nisce împrejurărĭ şi condiţiunĭ prea nesocotite. Şi acum neam lămurit şi ne-am răfuit unii cu alţii.

De multe-orĭ causa pretiniei séu a duşmăniei este *interesul*. Acesta lucréză cu noi fără consciinţă şi după bunul lui plac: pe unii ni-i face din prietinĭ duşmanĭ şi pre alţii din duşmanĭ prietinĭ. Mulţĭ se fac prietinĭ de nevoiă şi ţin la tine până trec puntea, adecă până îl scoţĭ din nĕcas, pe urmă drept mulţămire îţĭ întorc spatele şi se duc ér de unde au venit. Mai bine, că s'au dus! Tot aşa sunt şi prietinii de afacerĭ. Ai încheiat cu afacerea, s'a gătat şi cu pretinia. Pentru interes ţi-s'a făcut prietin şi tot pentru interes te-a şi părăsit.

Sunt apoi prietinĭ aşa ḑişĭ de păharĕ, carĭ ţîn la prietiniă până când vĕd, că sticla 'i plină şi masa întinsă, ér după aceea sĕ duc, cum e vorba:

Pĕn' eram cu punga plină,
Mĕ purta neica pe mână.
Când era pe jumĕtate,
Mĕ dedea neica la spate.
Décă punga s'a golit,
El s'a dus, m'a părăsit.

Avem şi prietinĭ clicaşĭ şi buclucaşĭ, carĭ adecă fac prieteniă cu unii dintre duşmanii nostri şi le duc lor vorbele şi tainele nóstre şi altă-dată ne aduc nouĕ dela ei. Aceştia fac şi de-o parte şi de alta cel mai rĕu şi mai prost serviciu. Ei numai înăspresc raporturile dintre unii şi alţii şi ast-fel pricinuesc multe răfuelĭ de onóre, te duc pe la judecătorii, te bagă în procese scandalóse ş. a., carĭ tóte aduc numai neplăcerĭ şi pagube însemnate în amêndouĕ părţile. Décă îi chemĭ de martorĭ, sucesc lucrul şi spun: „nu sciu, n'am vĕḑut“; „n'am auḑit bine“ ş. a.

Mai sunt şi prietinĭ de aceia, carĭ îţĭ îmbie serviciile lor numai atuncĭ când vĕd, că tu n'ai lipsă de ele. Când ai însĕ lipsă la vr'un nĕcas, ei află o mulţime de chichiţe şi de scuse, ca sĕ se scape de tine şi totuşĭ ca tu sĕ nu te superĭ pe ei. Din pricina acésta apoi de multe-orĭ urmăm şi noi cu ei tot asemenea la alte ocasii, când au ei lipsă de noi.

(Va urma).

P O V E Ţ E.

Cum sunt bune óuĕle? Tuturora le este cunoscută puterea nutritóre a oului; acéstă putere nutritóre atêrnă dela modul şi forma cum se mănâncă. Ouĕle fierte tarĭ sunt grele de mistuit. Ouĕle moi însĕ, décă se mănâncă cu linguriţa fără a fi mestecate şi fără pâne, atuncĭ sunt încă şi mai grele de mistuit decât ouĕle tarĭ. Ouĕle mai trebue mâncate cu pâne şi mestecate bine în gură. Mai sănĕtóse şi mai nutritóre sunt însĕ óuele fierte şi mestecate în supă.

*

Contra durerei de urechĭ este o doftoriă bună vata (bumbacul) înmuiată în gălbinuş de ou şi apoi pusă în urechia, care dóre. După ce vata se usucă, se înmóie érăşĭ şi ast-fel se continuă până ce trece durerea. Un mijloc bun mai e şi oleul de migdale.

*

Contra înţepăturilor veninóse. Se întêmplă, mai ales vara, că anumite musce înţépă atât de veninos pe om séu animal, încât pot sĕ-i causeze şi mórte. In casurĭ de acestea e bine, décă numai decât locul înţepat de muscă se frécă cu spirt de salmiac până póte sĕ fiă chemat vr'un medic.

*

— Da de ce mânca acela lumînărĭ de sĕu, mamă?

— Deh! dracu sĕ scie de ce mânca; ia o spurcăciune de om!

Tótă povestirea asta buimăcì aşa de tare pe Irina şi pe mama Zoiţa, că amêndouĕ tresăriră, ca de spaimă, când simţiră că un om era lângă ele, fără sĕ bage de sémă cum a întrat în ogradă. Era moş Sandu, care venise sĕ le anunţe, că totul era gata de plecare.

— Mâne diminéţă, când o cânta coşul, sĕ fiĭ gata de plecare, Irino.

Sandu se depărtà spre pórtă, ér Irinei par'că 'i era frică sĕ între în casă. Ii umbla mereu prin gând povestirea măsei.

Când mama Zoiţa stingea lumînarea, întrebà pe Irina, décă şi-a făcut cruce astăséră.

— Da, mi-am făcut, mamă, rĕspundea Irina înăbuşit.

Înzadar Irina încercà sĕ adórmă.

Tóte cele povestite de mama Zoiţa se desfăşurau în mintea ei cu o putere ameţitóre. Din întunerecul nopţei, par'că năvăleau asupra ei tóte tablourile povestite: acolo înăuntru... în pararama ceea, erau ómenĭ morţĭ ca de céră,... şi omul cela negru, cu ochiĭ holbaţĭ, cu belciug în nas... şi mânca lumînărĭ de sĕu şi găini vii cu pene cu tot... şi aceia cu chitii în cap... bat toba... ţi se strîmbă la ómenĭ,... par-că-'s nisce dracĭ . . . .
Irina adormì aşa, cuprinsă de o ferbinţélă copleşitóre . . . .

* * *

A doua ḑi, când se crepa de ḑiuă, tot satul era strîns în jurul celor ce plecau. Carĕle cu boii înjugaţĭ stăteau gata de plecare, înşirate pe drumul cel mare din mijlocul satului. Moş Trifu grămadă, cât un nod, în carul lui moş Sandu, privea ca un copil în jurul lui. Irina îi tot potrivea paele, pe care şedea. Ionel ciobănelul, aprópe plângênd, se învêrtea desnădĕjduit în jurul carului, în care erau moş Trifu şi Irina, tot ce iubia el mai mult pe lume.

Moş Şerban, moş Sandu şi toţĭ, care cum eşiau pe pórta satului, îşĭ luau smeriţĭ căciulele din cap, făcêndu-şĭ cruce şi privind spre géna roşietică a ḑorilor despre rĕsărit.

— Dómne ajută-ne!, se rugau toţĭ... sĕ ne vedem odată mântuiţĭ!...

De douĕ ḑile, merg aprópe într'una, ḑi şi nópte. Moş Şerban simţind, că boii îs cam osteniţĭ, hotărî sĕ se opréscă o nópte întrégă în colţul unei pădurĭ. Acolo pe la asfinţit de sóre, desjugară, lăsând boii sĕ pască mai în răgas pe marginea drumului. Irina aţîţà focul şi puse de mămăligă, ér moş Trifu, muiet de mijloc, de atâta sdruncin, stătea culcat în car.

Împrejurul focului, stătură toţĭ rótă până târḑiu de tot. Moş Şerban îi mai învĕţa pe fie-care ce sĕ mai spună la judecată, décă i-or întreba. Irina privea dornic cerul înseninat şi presărat cu stele în partea Galaţului. Mereu se întreba: ce o fi făcênd Gheorghe? Şi. când se gândea, că mâne séu poimâne o sĕ-l vadă, nu mai scia ce sĕ crédă şi sĕ ḑică.

Era în puterea nopţii. Toţĭ durmiau prin carĕ, sdrobiţĭ de obosélă. Numai Irina veghia. Înzadar încerca sĕ aţipéscă şi ea puţin. Simţia, că stând culcată îi face mai rĕu. Se sculà, rezimându-se într'un cot; îşĭ lipì têmpla pe mâna stângă, sprijinită pe marginea carului şi privea aşa uitată, în tăcerea aceea adêncă, spre rĕsărit, aşteptând sĕ soséscă ḑorile.

Încet, încet, începea sĕ se zăréscă, apărênd despre rĕsărit, o lumină alburie ca o pânză străveḑie, ce se întindea în sus pe bolta ceréscă. Ḑiua se îngâna cu nóptea, şi Irina urmărea clipă cu clipă cum întunerecul se retrăgea misterios în vĕzduhul nevĕḑut din faţa luminei, ce înainta din ce în ce mai triumfătóre şi maiestósă. I-se părea, că o mână misteriósă, dumneḑeéscă învêrtea în momentul acela cheia mare a bolţei cerescĭ.

Ḑorile îi mângăiau faţa obosită şi, par'că erau gelóse de atâta dor şi iubire, ce întêlneau în făptura ei.

Faţa ei albă şi fragedă, cosiţa ei bălae, ochiĭ ei adêncĭ şi negri ca nóptea ce-i apăsase până acum, spuneau ḑorilor tainice o lume întrégă de patimĭ omenescĭ.

Suflatul greoiŭ al boilor de lângă car o deşteptà din visul ei. Ridicà în sus capul, privind ca un copil, nedumerit, împrejurul ei. Lumina ḑorilor devenia din ce în ce mai roşietică, ea anunţa sosirea sórelui, dătător de vieţă.

Moş Şerban sărì de-odată din car, dojenindu-se, că a durmit prea mult.

Toţĭ se gătesc din nou de plecare. Pe feţele tuturor vedeai o linişte, înseninată de nădejdea unei ḑile de noroc.

Şi când moş Şerban îşĭ îndreptà carul spre drumul cel mare, urmat de ceilalţĭ, îşĭ luà ér căciula de pe cap cu smereniă şi privea spre rĕsărit, făcêndu-şĭ din nou cruce: Dómne ajută-ne!

— Mai avem, Sandule, adaugă el, o ḑi de drum. Deséră ajungem la Galaţĭ!... De acum cu Dumneḑeu înainte!

(Va urma).

Pentru a cunósce un lemn, décă e bun pentru construcţii (clădirĭ) orĭ nu, cel mai simplu metod este următorul: Ne punem cu urechia la capĕtul lemnului, pe care voim sĕ-l încercăm pentru construcţiă, ér la celalalt capĕt al lemnului sĕ bată cineva cu o cheiă séu un ciocănaş. Décă sunetul se va audi tare şi desluşit, atuncĭ ne convingem, că lemnul este în adevĕr bun. Prin acest metod se póte cunósce un lemn dela 40—50 metri lungime şi chiar şi la lungimĭ mai marĭ.

Pilde şi cugetărĭ.

— Secretul tĕu nu-l da altuia în pĕstrare, că acela nu-l va ţiné, nicĭ cât l'ai ţinut tu.

— Acela, căruia-'i merge gura înaintea cugetării, pate ca ţiganul, ce şi-a tăiat craca de sub picióre.

— Tóte în lume se pot cumpăra, fura, schimba şi căpăta, afară de *onóre* şi *sciinţă*.

— De multe-orĭ pentru tinerimea rĕu crescută şi fără esperienţă, sfaturile bĕtrânilor sunt ca lătratul cânilor.

— Grijile şi nĕcasurile sunt îmbrăcămintea dilnică a omului.

— O vorbă înţeléptă este un prietin în nĕcas.

— Şi în casele de aur sunt de multe-orĭ césurĭ de cositor.

MULTE ŞI DE TOTE.

Un mire păcălit.

O părechiă tînĕră se logodise de timp mai îndelungat şi de repeţite-orĭ au hotărît şi diua, când sĕ se cunune, dér totdéuna au amânat'o. Intr'o di mirele dise miresei, că el nu voesce sĕ o ia de soţiă. Mirésa, supĕrată foc, se plânse logodnicului sĕu, că ea acum rĕmâne de ruşine şi nu-şĭ mai capĕtă mire. Pentru-ca sĕ scape de acéstă ruşine, ea făcù propunerea, ca sĕ mérgă totuşĭ la cununiă şi când preotul va întreba pe mire, décă vré sĕ o ia de soţiă, el sĕ rĕspundă cu „*da*“, ér ea, mirésa, la rêndul sĕu va rĕspunde cu „*ba*“. Mirele s'a învoit cu propunerea şi când venì timpul s'au şi dus la cununiă. Când preotul îi puse mirelui întrebarea obicĭnuită, el rĕspunse: „*da*“, când venì însĕ rêndul miresei, acésta încă îi rĕspunse cu: „*da!*“ Mirele surprins îi strigă: „Ce, tu-mĭ diceai dóră, că vei rĕspunde cu „ba!“ — „Da, aşa diceam, dér altfel mĕ gândiam“, rĕspunse mirésa.

POSTA REDACŢIUNEI.

D-lui S. Drayan, B.-Tiha. N'aveţĭ, decât sĕ-i scrieţĭ numele şi sĕ-i trimiteţĭ scrisórea în Caransebeş (comit. Krasso-Szoreny.), nnde respectivul funcţioneză ca profesor.

Călendarul sĕptĕmânei.

MARTIE. are 31 dile. GERMĔNAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	5 Sf. Mart. Conon	18 Oculi. Alesan.
Lunĭ	6 S. 42 martirĭ	10 S. Iosif
Marţĭ	7 M. Vasil. şi Efre	20 Nicheta, Eug.
Merc.	7 Iuchin. sf. Crucĭ	21 Benedic
Joi.	9 † S. 40 M. d. Seb.	22 Octavian
Viner	10 S. m. Condrat.	23 Victorin
Sâm.	11 D. P. Sofroniu.	24 Ev. Gavril

Cursul pieţei Braşov.

Din 17 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.88	Vênd.	18.96
Argint român.	Cump.	18.40	Vênd.	18.50
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	96.95
Renta de coróne ung. 4%	93.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	100.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	164.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	99.20
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de aur austr.	98.20
Losurĭ din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	127.80
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	188.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	234.85
Napoleondorĭ	19.27
Mărcĭ imperiale germane	118.45
London vista	242.75
Paris vista	96.30
Rente de coróne austr. 4%	99.45
Note italiene.	90.15

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 14 Martie n. 1900.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chil. dela	Preţul per 100 chil. până
Grâu Bănăţenesc	80	7.90	8.15
Grâu dela Tisa	80	7.90	8.—
Grâu de Pesta	80	7.85	8.—
Grâu de Alba-regala	80	7.80	7.95
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nord	80	—.—	—.—
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	Soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	Preţul per 100 chilgr. până
Sĕcară		70—72	6.25	6.35
Orz	nutreţ	60—62	6.10	6.20
Orz	de vinars	62.64	5 65	5.70
Orz	de bere	64.66	5.45	5.50
Ovĕs		39.41	5.45	5.55
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altă soiu	73	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	5 30	5.80

Preţul pe 100 chilogrăme.

Producte div.	Soiul	Cursul dela	Cursul până
Sam. de trif.	Luţernă ungur.	38.—	48.—
—	transilvană	—.—	—
—	bănăţênă	—.—	.—
„	roşiă	56 —	62 —
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.	
Uns. de porc	dela Pesta	54 -	54 50
„	dela ţêră	— —	—.—
Slănină	svêntată	44 50	45.—
„	afumată	46.-	46 50
Sĕu		— —	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	15 50	16.
„	din Serbia în sacĭ	14.—	14.25
Lictar	slavon nou	18 —	18 50
„	bănăţenesc	16.—	16 50
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Tĕrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 13 Martie de 28,799 capete, la 14 Martie au întrat 197 capete şi au eşit 204 capete, rĕmânênd la 15 Martie un numĕr de 28 792 capete.

Se notéză marfa **ungurésca**: veche grea dela 92—96 fil. marfă ungurésca tinĕră grea dela 100—102 fil. de mijloc dela 100—101 fil. uşóră dela 99—100 fil. Ung. de mijloc 96—97 fil. — **Sêrbésca**: grea 98—100 fil., de mijloc 97—98 fil. uşóră: 95—97 fil. kilogram.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 1736—1900.

Escriere de oferte.

Representanţa orăşenéscă a decis, ca **móra de măcinat** în Scheiu Nr. 679 (podu Creţulut Nr. 103) sĕ se caseze ca móră şi după impre jurărĭ sĕ se închirieze pe mai mulţĭ anĭ pentru scopurĭ de întreprinderĭ de meserii.

Reflectanţii au de a-şĭ aşterne ofertele, în carĭ sunt de a se aminti specificat şi condiţiunile, până la finea lui Mai a. c. subscrisului magistrat.

Braşov, 2 Martie 1900.

Nr. 890,1—3 *Magistratul orăşenesc.*

D-la oficiul vice-comitatens al Braşovului

Nr. **23004**-899.

PUBLICAŢIUNE.

Pre basa hotărîrei adunărei comitatense, de dtto 29 Aprilie 1899 punctul prot. 77 nr. 8280—899, prin acésta public concurs pentru patru stipendii, fiă-care de câte 600 coróne şi pentru cincĭ stipendii, fiă-care de câte 400 coróne, în scopul **de a studia industria**.

1) La stipendiile de 600 coróne fără distingere de religiune şi naţionalitate aparţinĕtorĭ la comitatul Braşov, pot competa calfe de industriaşĭ orĭ începĕtorĭ de industriă carĭ se obligă a frecuenta o şcólă de industriă în strĕinătate, séu aşa numitul curs special de industriă şi după acésta se stabilesce în comitatul Braşovului.

2) La stipendiul de 400 coróne pot competa calfe de industriă, orĭ incepetorí de industriă, fără deosebire de religiune şi naţionalitate, de asemenea aparţinĕtorĭ la comitatul Braşov, décă se oblică a frecuenta într'un an cursul special de industriă în patriă şi după aceea se stabilesce în Braşov.

Cererile instruite cu carte de botez, adeverinţă despre ubicaţiune şi moralitate, precum şi despre ocupaţiunea de până aici, cu indicarea că: unde, când şi ce fel de şcólă voesce petentele sĕ frecuenteze, sunt a se aşterne la mine până în *20 Aprilie 1900.*

Braşov, 28 Februarie 1900.

Dr. Frideric Jekel m. p.
vice-comite.

Brassóvármegye alispánjától.

Szám **23004**-1899.

Pályázati hirdetmény.

Brassóvármegye törvényhatósági bizottságának 1899. évi április hó 29-én tartott rendes tavaszi közgyülésében 77 jkv. a. 8280—899 sz. a. hozott határozata értelmében négy egyenként 600—600 korona és öt egyenként 400—400 koronás **ipartanulmányi ösztöndijra** pályázatott hirdetek.

I. Ezen ösztöndijak közül a 600 koronásokra pályázhatnak vallás és nemzetiség külömbség nélkül Brassóvármegyében illetőséggel biró iparos segédek, vagy kezdő mesterek, kik magukat kötelezik egy éven át külföldi iparszakiskolát vagy ugy nevezett iparmesteri szaktanfolyamot látogatni s ez után ismét Brassóvármegyében letelepedni.

II. A 400 koronás ösztöndijakra pályázhatnak szintén nemzetiség és vallás külömbség nélkül oly Brassó vármegyei illetőségü iparos segédek vagy kezdő mesterek, kik egy éven át ily belföldi tanfolyamot vagy szakiskolát látogatni és azután Brassóban letelepedni magukat kötelezik.

A keresztlevéllel, illetőségi és erkölcsi bizonyitványnyal, valamint eddigi foglalkozásuk igazolásával felszerelt kérvények, annak megjelölése mellett, hogy: mikor, hol és minő szakiskolát szándékozik a pályázó látogatni, hozzám legkésőbb folyó évi *április hó 20-áig* beadandók.

Brassó, 1900 évi febr. hó 28-n.

889.1—2 **Dr. Jekel,**
alispán.

Cafeneu în Redoute.

Nr. **3684**—1900.

PUBLICAŢIUNE

referitóre la evaluarea şi prescrierea chiriei de apă pro 1900.

Conspectul evaluărei chiriei de apă pro 1900 se află din 10 până inclusive 24 Martie a. c. în decursul órelor de oficiu înainte de prânz dela 8—12 óre la oficiul orăşenesc de dare spre examinare.

Eventualele reclamaţiunĭ în contra evaluărei au de a se aşterne la subscrisul magistrat în scris şi libere de timbru în decurs de 8 ḑile i. e. până în 1 Aprilie a. c. Reclamaţiunile mai târḑiu aşternute se resping.

Braşov, 7 Martie 1900.

890.2—2. *Magistratul orăşenesc.*

DINŢĬ!

Am onóre a face cunoscut, că **am predat** D-lui **Dr. Rosler** conducerea, operaţiunilor ce cad în sfera dentistică, ér conducerea operaţiunilor technice ficei mele **Luise.**

Ore pentru ordinaţiă medicală de dinţĭ:
dela 11—12 óre a. m. şi dela 3—4 óre p. m.

Lucrărĭ technice în orĭ şi ce timp.
Operaţĭ de dinţĭ fără durerĭ, diferite **plombărĭ** (cu porcelan şi aur), precum şi **dinţĭ artificialĭ** şi **denturĭ** se execută după metoda cea mai nouă, cu cea mai mare esactitate.

888 2—2 **L. Goldschmidt,**
technic de dinţĭ.
Decorat cu cruce de aur pentru merite.

De vênḑare.

Se află în grădina de plantaţiă a bisericei gr. or. române din Zêrneştĭ **un cuant de 50—60 miĭ brăduşcanĭ (molitv) de 4 anĭ**; se vênd din mână liberă cu preţul de 5 coróne per miie.

Depărtarea grădinei de comună este 2 chilometri, cu drum bun de car.

Terminul de vênḑare până la finea lunei lui Aprilie 1900 st. n.

Doritorii de cumperare au a se adresa la

Epitropia parochială.

897,1—3.

Dela Tipografia „AURORA" A. Todoran

din Gherla — Szamosujvár,

se pot procura următórele cărţĭ:

Cuvêntărĭ pe Duminecĭ. Tom. I. de renumitul orator — în Domnul adormitul — Iustin Popfiu, 48 predicĭ pe 38 Duminecĭ 2.20

Cuvêntărĭ bisericescĭ (acomodate pentru orĭ-ce timp) de I. Papiu Tom. I. Ediţia II. 1.20

Cuvêntări bisericescĭ (pe Duminecĭ) de Ioan Papiu. Tom. III. 1.20

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sêrb de peste an de I. Papiu 1.50

Cuvêntărĭ funebrale si iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de I. Papiu 1.50

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ. Din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de Tit Budu, vicar . . . . 1.—

Catechese pentru pruncii şcolarĭ de Tit Budu, vicar . . . . —.40

Cuvinte de aur séu învĕţăturĭ înţelepte date de un părinte fiiului seu, din operele lui J. H. Campe, trad. de I. Sonea —.80

Dumneḑeésca liturgie a celui dintru sfinţiĭ părintelui nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroş . . . . —.25

Manual catechetic pentru primii anĭ şcol. de Basiliu Raţiu . . . . —.40

Predice pentru Dumin. de peste an, compuse şi elucrate după Catechismul Deharbe de Vas. Christe. Tom. II. dela Dumin. XI. după Rosalii până la Dumin. Vameşului . . . . —.80

Predice pe tóte Duminecile şi sêrbăt. de peste an, de Dr. Em. Elefterescu 1.50

Rugăciunea D-lui, Tatăl nostru, esplicată pe scurt de I. Boroş . . . . —.10

Tipicul preotesc din cărţile rituale, prelucrat de Tit Budu, vicar . . . . —.50

Istoria icónei Pr. C. Verg. Maria dela Nicula . . . . —.10

Amintirĭ din Grecia de Teodor Bulc profesor gimn. . . . . —.60

Bocete, adecă cântărĭ la morţĭ, adunate de I. Pop Reteganul . . . . . . —.40

Nu mĕ uita, Colecţiune de versurĭ funebrale, urmate de iertăciunĭ, epitafe ş. a. —.25

Omul şi lumea, cântărĭ funebrale de Aron Boca Velcherianul . . . . —.08

Albina şi leneşul de Aron Boca Velcherianul . . . . —.10

Buchetul. Culegere de cântece, culese de I. P. Reteganul, broşat . . . —.25

Barb Cobzarul. Novelă orig. de Emilia Lung . . . . —.10

Bunica şi nepotelul. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu . . . . —.06

Cântul în şcóla poporală De Iuliu Pop, învĕţ. Năsĕud, Praxă. Teorie. Cânturĭ —.30

Cartea plugarilor séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor şi celelalte ramurĭ ale economiei de I. Georgescu . . . . —.25

Cartea ilustrată pentru copiiĭ şi copile. Cu 18 ilustraţiunĭ, de G. Simu . . —.25

Codreau, Craiul codrului, de George Simu . . . . . , ... —.06

Cântăréţa. Novelă de Dem. Dan —.15

Carmen Sylva, Prelegere publică ţinută prin V. Nicóră, prof. gimn. — Cu portr. M. Sale Reginei Romaniei . . . . —.10

Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de P. Reteganul . . . . —.28

125 Chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc . . . . —.12

Cu vêrful penei Scrierĭ satirico-humoristice de Anton. Popp. I. Monológe. II. Humor şi satiră. O broşură fórte petrecĕtóre —.40

Din poveştile lui Esop de Aron Boca Velcherianul . . . . —.08

Dialogul Ţiganului cu S. Petru în pórta raiului, de Aron Boca Velcherianul —.25

Două turturele de aur. Poveste de Laur. Ciorbea . . . . —.12

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu . . . , ... —.30

Ḑile negre. Versurĭ de Petrea dela Cluşiu — cu o prefaţă de G. Simu . . —.15

Economia pentru şcólele poporale, de T. Roşiu. Ed. II . . . : . . . . —.15

Felicitărĭ în poesii şi prosă la Anul-Nou, ḑiua nascerei şi ḑiua numelui cătră tată, mamă, moş, unchiu, mĕtuşe, nănaşĭ, tutorĭ, preoţĭ, învĕţătorĭ şi binefăcĕtorĭ, precum şi alocuţiunĭ şi vorbirĭ cu diferite ocasiunĭ şcolastice, de George Simu . —.20

Filoxera omenimei. Câte-va cuvinte despre vinars, de A. Boca Velcher. —.08

Geografia şi Istoria în şcóla poporală. Manual compus conform planului de lecţiunĭ a d-lui V. Vetri pentru cl. IV., V., VI., de T. Petrişor, învĕţător . . —.40

Gruia lui Novac . . . . —.10

Horia lui Pintea Vitézul . . . —.10

Impĕrăţia ţiganilor pe vêrful unui plop de A. Boca Velcherianul . . . . —.08

Indreptar pentru ortografia română. Regule esplicate şi prelucrate pe basa proiectului de ortografiă al Academiei —.12

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte. După Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulf . . . . —.30

Lira Bihorului. Balade poporale de Antoniu Popp . . . . —.20

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor. — poesii religióse-morale, lucrate după Sf. Scriptură, de A. Boca Velcherianul. Cu o precuvêntare de G. Simu . . . . —.25

Merinde dela şcólă séu învĕţăturĭ pentru popor, culese din diarul unui şcolar, de Dr. Georgiu Popa . . . . —.60

Miseriile sociale Novelă de P. C. Z. Rovinar . . . . —.15

Musa Someşană. Poesii poporale române din jurul Năsĕudului. Adunate şi aranjate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade —.25

N-rii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de I. Tanco . . . . —.20

Nopţĭ de iarnă. Novele pentru popor de G Simu . . . . —.60

Opsagurĭ. Cât cioplite cât pilite şi la lume împărţite, de I. P. Reteganul —.40

Pacălitul. Monolog comic de Antoniu Pop. Preţul . . . . —.04

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu —.60

Povestea Pascului séu credinţa deşértă poporală. De Ar. Boca Velcherianul —.08

Părintele Nicolae. Schiţe din viéţa preoţilor, de G. Simu . . . . —30

Pietatea poporului român séu cântărĭ evlavióse pĕntru cei-ce merg la mănăstire, la locurĭ sfinte şi în procesiunĭ. Compusă de doi preoţĭ gr. cat. Murĕşenĭ din diec. gr. cat. a Oradei-marĭ . . . . . —.10

Păcală şi Tândală. Poveste de G. Cătană . . . . —.10

Prietenul săténului român. Sfaturĭ în formă de dialog pentru elevĭ şi adulţĭ, compus de I. P. Reteganul . . . . —.30

Proba de foc. Comediă într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan . . . . —.15

Prin mórte la victoriă. Comediă într'un act de A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan . . . . —.10

Probitatea în copilărie. Schiţă din sfera educ. după Ernest Legouvé . . . —.06

Poveştile Bănatului, de George Cătană, învĕţător. Tom. I, II, III á 25 cr., tóte 3 tomurile . . . . —.65

Regulĭ şi sfaturĭ bune pentru pruncii şcolarĭ, de Ar. Boca Velcherianul . —10

Românul în sat şi la óste, apreciat din cântecile lui poporale de Ioan Pop Reteganul . . . . —.15

Risete şi zîmbete de Tit. V. Gheaja —.30

Schiţe din Italia de Teodor Bulcu, profesor gimn. . . . . 1.—

Sĕ audim! Toaste pentru tot felul de pers. şi ocas., de Tit. V. Gheaja . —.20

Suspine şi zimbete de Ant. Pop —.40

Trandafir şi viorele. Poesii poporale de I. P. Reteganul. Ediţiunea a III. . —.30

Ţiganul la mănăstire. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcherianul . . —.08

Ţiganul în Raiu. Poveste în versurĭ de Ar. Boca Velcherianul . . . . . —.08

Ţiganul şi Magnatul séu vraja şi farmecele poporale, de A. B. Velcher. —.08

Ultimul sichastru. Tradiţiune de George Simu . . . . —.06

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de A. . . . . —.25

Indreptar teoretic şi practic pentru învĕţămêntul intuitiv, de V. Gr. Borgovan. Ediţia III. 1.20

Omul. Noţiunĭ din Anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc, de George Cătană . . . . —.25

Orar General pentru şcóla română cu 6 clase şi cu un singur învĕţător, de Georgiu Magyar . . . . —.40

Cărţĭ de rugăciunĭ:

Icóna sufletului. Carte de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ, frumos ilustrată. Prelucrată şi edată cu permisiunea măritului ordinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu Pătcaşiu, preot gr. cat. în Hotoan. Ediţ. V., coresă şi amplificată. — Legată simplu . . . . —50
legată în pânză . . . . . —.80
„ „ piele 1.60
„ „ catifea . . . 2.50—3.80

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ, fórte frumos ilustrată. — Preţul unui esemplar legat simplu . . . . —.50
legat cu pânză . . . . . —.80
„ „ piele şi aurit . . 1.60
„ „ legătură de lux 2.50—3.80

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericeştĭ, fórte frumos ilustrată pentru pruncii şcolarĭ de ambe sexele. — Preţul unui esemplar legat . . . . —.22

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii şcolarĭ de ambe sexele. Cu mai multe icóne frumóse. Preţul unui esemplar legat . . . . —.10

Visul Prea Sfintei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciunĭ frumóse. Preţul unui esemplar legat şi espedat franco este . . . . —.12

Epistolia D-lui nostru Isus Christos. Preţul unui esem. legat şi spedat franco —.12

Din „Literatura poporală".

Nr. 1. **Moş Toma Bădiceanu,** vestitu-caraghios al economilor de vite (Mocanillor) din Săcele, de Dometiu Dogariu. Preţul . . . . —.06

Nr. 2. **Vlad Hoţul** dela Săcele, de Dometiu Dogariu. Preţul . . . . . —.06

Nr. 3. **Insurătórea Sórelui** (basm) de Dometiu Dogariu. Preţul . . . . —.06

Nr. 4. **Fiul bucătăresei împĕratului** (basm) de Dometiu Dogariu . . . —.06

Nr. 5. **Vacărelul** (basm) de Dometiu Dogariu . . . . —.06

Nr. 6. **Diana,** ḑina munţilor şi **Fata de împĕrat** cu mânile tăiate (2 basmurĭ), de Dometiu Dogariu. Preţul . . . . —.06

Nr. 7 **Cincĭ dialogurĭ** întocmite pentru eleviişcólei popor. menite ca producţiunĭ la esamene şi alte festivităţĭ şcol., de Dometiu Dogariu . . . . —.10

Cărţĭ de şcólă

aprobate şi recunoscute ca cele mai bune şi mai metodiceştĭ, de Vasile Petri.

Nou Abecedar românesc. Ediţiun. XII., emendată şi aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte şi instrucţiune publică prin emisul seu nr. 16.006 din 1889. Preţul unui esemplar legat. . . . . . —.25

Legendar séu carte de cetire pentru şcólele poporale. Partea I-a: pentru al 3-lea şi al 4-lea an de şcólă. Ediţiunea X., emendată şi aprobată de înaltul minister reg. ung. de culte şi instrucţiune publică prin emisul sĕu nr. 11.295 din 1889. Un esemplar legat . . . . —.50

Biblioteca teatrală a „Aurorii".

Nr. 1. **Calea dréptă e cea mai bună** Comediă într'un act de A. Kotzebue, localisată de Corn. Darabant . . . —.10

Nr. 2. **Paza Maicii sfinte.** Dramă în 4 acte, localisată de Ant. Popp . . —.12

Nr. 3. **Otrava de hârciogĭ.** Comediă într'un act, de Ant. Popp . . . . —.08

Nr. 4. **Pedepsirea vanităţii.** Dramă într'un act, trad. din limba francesă de At. Bologa . . . . —.10

Nr. 5. **Discreţiă fără voiă.** Comediă într'un act, de A. Kotzebue, trad. de Corn. Darabant . . . . —.12

Nr. 6. **Crescătorul.** Comediă într'un act de A. Kotzebue. Localisată de C. Darabant . . . . —.12

Călindarul „Aurorei" pe an. 1900. Preţul unui esemplar . . . . —.30
prin postă franco . . . . —.35
6 esemplare spedate franco . . . 1.60

„Călindarul Plugarului" pe an. 1900.
Preţul unui esemplar . . . . . . —.25
spedat prin postă . . . . —.30

Tot de aicĭ se pot procura tot soiul de cărţĭ şcolastice şi altele, apărute orĭ şi unde.

Recuisite de scris pentru şcólă şi cancelarie. — Tot soiul de tipăriturĭ oficióse.

Catalóge şi computurĭ se trimit gratis şi franco orĭ şi cui.

Tóre cărţile de mai sus se pot procura direct şi dela Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.